

VYNÁLEZY /
PATENTY

UŽITNÉ
VZORY

OCHRANNÉ
ZNÁMKY

PRŮMYSLOVÉ
VZORY

OZNAČENÍ PŮVODU
A ZEMĚPISNÁ OZNAČENÍ

3 září
2023

Odborný čtvrtletník z oblasti duševního vlastnictví

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Generativní AI a vybrané otázky
autorského práva

Velká novela autorského zákona 2022
(pokračování)

Evropský obranný fond
a otázka duševního vlastnictví

Praktická zkušenost s Inovačními vouchery

ÚŘAD
PRŮMYSLOVÉHO
VLASTNICTVÍ

O ÚŘADU PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Úřad průmyslového vlastnictví je ústředním orgánem státní správy České republiky na ochranu průmyslového vlastnictví. Jeho historie sahá až do roku 1919, kdy byl zákonem č. 305/1919 Sb., ze dne 27. května 1919, jenž se týká prozatímních opatření na ochranu vynálezů, zřízen patentní úřad se sídlem v Praze.

Úřad průmyslového vlastnictví plní zejména funkci národního patentového a známkového úřadu. Mezi jeho základní funkce patří:

- rozhodování v rámci správního řízení o poskytování ochrany na vynálezy, užité a průmyslové vzory, ochranné známky, zeměpisná označení a označení původu výrobků a vedení příslušných rejstříků o těchto předmětech průmyslových práv
- vykonávání činnosti podle předpisů o patentových zástupcích
- zpřístupňování informací o světové patentové literatuře
- zabezpečení plnění závazků z mezinárodních smluv z oblasti průmyslového vlastnictví, jichž je Česká republika členem
- aktivní spolupráce s jinými orgány státní správy při prosazování průmyslových práv
- spolupráce s mezinárodními organizacemi a národními úřady jednotlivých států na poli průmyslového vlastnictví.

Vážení čtenáři,

je mi potěšením Vás přivítat na stránkách 3. čísla časopisu Duševní vlastnictví. Pevně věřím, že se s novým formátem periodika sžíváte a že Vám vyhovuje jak designově, tak zejména i obsahově. Za každým číslem stojí mnoho práce redakce i autorů, za což jim upřímně děkuji.

Popularizace duševního vlastnictví, kam spadá i inovační tvůrčí myšlení („vynalézání“) a jeho ochrana, je nelehký a dlouhodobý úkol. Jako patentový zástupce se často setkávám s pracovníky z průmyslu, u nichž by se, s ohledem na jejich pracovní pozici, dala předpokládat alespoň základní znalost průmyslového práva. Často však naši debatu o možnostech ochrany vynálezu tvoříme od základů. To mě utvrzuje v odhodlání napomáhat šířit potřebné znalosti mezi odbornou veřejnost, k čemuž se tento časopis jeví jako velmi vhodný prostředek.

Pro Českou republiku je velkou ctí, že Praha ve dnech 11.–13. října 2023 hostí 7. Světový inženýrský kongres, jehož patrony jsou, mimo jiné, Český svaz vědeckotechnických společností, Světová federace inženýrských organizací a Česká komise pro UNESCO. Na tomto kongresu budou diskutována témata jako nová řešení pro energii, „zelená“ doprava, prevence přírodních a průmyslových katastrof, nebo inženýrství ve zdravotní péči. Součástí bude i fórum mladých inženýrů. Bližší informace o této významné události lze nalézt na <https://www.wec2023.com/>.

Další významnou mezinárodní akcí na poli inovací by měl být 3. ročník výstavy vynálezů a technických novinek INVENT ARENA v třinecké Werk Areně v červnu 2024. Na výstavách vynálezů, které se konají pod záštitou Mezinárodní federace vynálezceckých organizací (IFIA), má odborná veřejnost možnost seznámit se s aktuálními inovacemi v různých oblastech techniky z mnoha zemí světa.

Aktuální číslo časopisu Duševní vlastnictví obsahuje historicky první recenzovaný článek; jeho tématem je Generativní AI a vybrané otázky práva duševního vlastnictví. Jedná se o významný milník, kterého v předchozím časopisu Průmyslové vlastnictví nebylo dosaženo. Věřme, že recenzované články budou v našem časopisu přibývat a časopis se tak pro autory i odběratele stane ještě více atraktivní. Další články se týkají novelty autorského zákona, evropského obranného fondu a otázky duševního vlastnictví, zkušeností s čerpáním dotací pro malé a střední podniky na ochranu práv průmyslového vlastnictví a samozřejmě nechybí značný objem judikatury a zajímavostí. ✓

Mgr. Lukáš Zmeškal
český a evropský patentový zástupce
předseda Českého svazu vynálezců a zlepšovatelů, z.s.

OBSAH 3/2023

RECENZOVANÉ ČLÁNKY

Regina Yusupova: **Generativní AI a vybrané otázky autorského práva** 3

ČLÁNKY

Adéla Faladová: **Velká novela autorského zákona 2022 (pokračování)** 14

Radka Konderlová: **Evropský obranný fond a otázka duševního vlastnictví** 17

Ivan Lukšíček, Šárka Švihálková: **Praktická zkušenost s Inovačními vouchery** 21

EVROPSKÉ PRÁVO

Emil Jenerál: **K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 396/18** 24

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 500/20 24

Novela Instrukcí k provádění průzkumu v EPÚ k 1. březnu 2023 25

JUDIKATURA

Vybraná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věcech duševního vlastnictví za období od dubna do července 2023 26

Z tuzemské judikatury 33

AKTUALITY 42

ZAJÍMAVOSTI

První československá patentová přihláška 43

ENGLISH – CONTENTS

PEER-REVIEWED ARTICLES

Regina Yusupova: **Generative AI and selected copyright issues** 3

ARTICLES

Adéla Faladová: **Major amendment to the Copyright act 2022 (part II)** 14

Radka Konderlová: **European Defence Fund and the issue of intellectual property** 17

Ivan Lukšíček, Šárka Švihálková: **Practical experience with Innovation Vouchers** 21

EUROPEAN LEGISLATION

Emil Jenerál: **Decision of the Board of Appeal of the EPO T 396/18** 24

Decision of the Board of Appeal of the EPO T 500/20 24

Updated guidelines for examination since 1 March 2023 in the European Patent Office 25

JUDICATURE

Selected decisions of the Court of Justice of the European Union on intellectual property cases from April to June 2023 26

Domestic legislation 33

ACTUAL INFORMATION 42

CURIOSITIES

The first Czechoslovak patent application 43

Generativní AI a vybrané otázky autorského práva

Umělá inteligence (dále také „AI“, zkratka anglického výrazu „artificial intelligence“) v podobě chytrých neuronových sítí v dnešní době patrně mění celé odvětví digitálního umění, a může se tak značně podílet na výsledcích tvůrčí činnosti umělců, spisovatelů, novinářů, hudebníků a dalších kreativců.

Ing. Regina Yusupova,

Katedra podnikového a evropského práva,

Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická v Praze

Úvod

Internet nabízí široké spektrum nejrůznějších nástrojů, tzv. „generative AI“ – generativní umělé inteligence, pomocí nichž lze vytvořit zcela unikátní díla nebo přidat nové vlastnosti dílům již existujícím (např. „oživit“ obrázek nebo fotografii). Výstižným příkladem z poslední doby je neuronová síť Midjourney od skupiny vývojářů pod značkou Midjourney, Inc., která se specializuje na generování obrázků na základě zadaného textového popisu (tzv. prompts). Podobných produktů generujících textový, zvukový nebo vizuální obsah je velké množství a narůstá mezi nimi konkurence.

V mediálním prostředí se pravidelně objevují zprávy o nejrůznějších AI „výtvorech“, které vyvolávají nejasnosti ohledně své originality či oprávněnosti využití trénovacích dat (z anglického výrazu „training data“) nezbytných pro jejich vznik. Lze říci, že v dnešní době probíhá „zkoumání“ zákonných limitů pro vymezení práv autora na obsah generovaný AI a právních následků pro zúčastněné strany, jak na straně autorů, tak na straně vývojářů stojících za vznikem nástrojů generativní AI. Zároveň můžeme pozorovat, jak vznikají precedenty (v anglo-americké právní oblasti) či soudní judikáty (v českém, resp. kontinentálním právu), popř. rozhodnutí orgánů veřejné moci, a jak legislativa se zpóźděním reaguje na technologický pokrok.

V tomto článku bude představena generativní neuronová síť Midjourney a popsány základní principy jejího fungování z hlediska technologie, což bude klíčovým faktorem pro pochopení míry autonomie tohoto nástroje vůči uživateli. Článek přinese čtenářům aktuální případy z oblasti generativní AI, které umožňují nahlédnout do rostoucích nejasností spojených s oblastí autorských práv. V kontextu stávající právní úpravy ve vybraných státech budou prezentována omezení, na která naráží oprávněné osoby ve snaze získat právní ochranu pro obsah generovaný AI.

Cílem tohoto článku je přiblížit problematiku generativní AI v oblasti autorského práva, na vybraných příkladech prozkoumat problémy, které vznikají zúčastněným osobám okamžikem vzniku obsahu generovaného AI, a popřemýšlet o adekvátnosti současné právní úpravy otázek autorství s ohledem na specifika fungování generativní AI a vyžadovanou míru zapojení uživatele do tvorby.

Článek byl vypracován ke dni 4. 8. 2023 a odkazuje na stav vědy a techniky a právní normy platné a účinné k tomuto datu.

1. Jak funguje generativní umělá inteligence. Technický pohled. Představení Midjourney

Generativní umělá inteligence se odlišuje svou schopností vytvářet zcela nový obsah. Klíčovou roli při posouzení otázky, zda mohou uživateli AI vzniknout a být uznána autorská práva k výsledku jeho práce, hraje míra

jeho zapojení do kreativní činnosti a jím vynaložené úsilí. Pro pochopení toho, jaký podíl spolupráce je vyžadován od uživatele, budou níže stručně představeny základní principy fungování generativní AI.

Technický obor umělé inteligence je velice rozsáhlý a momentálně zahrnuje řadu možných metod vývoje systémů AI.¹ Neuronové sítě tvoří velkou podskupinu v oblasti AI a jsou jednou z metod strojového učení. Představují jeden z přístupů tzv. „soft computing“, který je aplikován pro řešení komplexních problémů s velkou mírou nejistoty.² Neuronové sítě představují druh algoritmu, který následně může být inkorporován do softwarového kódu.

Midjourney je umělou inteligentní neuronovou sítí (z anglického výrazu „artificial neural network“),³ která byla trénována na rozsáhlém množství vizuálních a textových dat dostupných na internetu⁴ tak, aby mohla samostatně tato data analyzovat, zlepšovat se na základě předchozí zkušenosti a přicházet s novými kreativními nápady pro uživatele.⁵

Midjourney patří do řady nejpopulárnějších nástrojů generativní AI umožňujících transformaci textového popisu do obrázků. Algoritmus Midjourney funguje na základě tzv. generativní soupeřící sítě⁶ (dále také „GAN“) – typu neuronové sítě, která obsahuje dva „soupeřící“ komponenty: první z nich je generátor, který se učí generovat co

nejvíce realistická věrohodná data, a další je diskriminátor, který se učí odlišovat vygenerovaná data od reálných dat.⁷ Obě sítě používají stejnou databázi. Diskriminátor porovnává výstupy generátoru s původní databází a pokouší se rozpoznat, který výstup byl právě vygenerován, a který je originální. Na základě těchto výsledků generátor upravuje své parametry pro vytvoření nových obrázků. V okamžiku, kdy diskriminátor už není schopen odlišit vygenerovaný výstup od originálu, je proces ukončen.⁸ Výhodou GAN oproti jiným neuronovým sítím je to, že pro generování realistického obrazu vyžaduje mnohem menší objem dat.⁹ Díky GAN je Midjourney schopen generovat unikátní, stylizované a nepředvídatelné obrázky podle zadání uživatele.¹⁰

Pro vznik požadovaného výstupu musí uživatel provést několik procesních a kreativních kroků. Po založení profilu, přihlášení se do komunity Midjourney a výběru plánu předplatného může začít s tvorbou.¹¹ Po zadání textového popisu (tzv. „prompt“), např. „/imagine futuristic artificial intelligence/“, algoritmus představí čtyři návrhy obrázků, z nichž si uživatel může jeden vybrat, nastavit lepší rozlišení a obrázek si stáhnout.¹² V závislosti na plánu předplatného Midjourney nabízí další funkce, např. modifikaci zvolené obrázky nebo úpravu jeho parametrů. Pokud uživatel není spokojen s vygenerovanými výstupy, může svůj textový požadavek upřesnit. Zároveň platí, že čím komplexnější

1 Viz např. FLASIŃSKI, Mariusz. *Introduction to Artificial Intelligence*. ISBN 978-3-319-40020-4, 2016.

Dostupné z: doi:10.1007/978-3-319-40022-8. Kap. 2 a 3.

2 KIM, Daria. 'AI-Generated Inventions': Time to Get the Record Straight?. *GRUR International*. 2020, 69(5), 443-456. ISSN 2632-8623.

Dostupné z: doi:10.1093/grurint/ikaa061. Str. 451.

3 Tamtéž.

4 Midjourney, Stable Diffusion a další generativní nástroje jsou trénovány na základě dat z veřejně dostupné databáze LAION obsahující miliardy obrázků pro účely zrychlení strojového učení AI (viz více na LAION [online]. [cit. 2023-07-07]. Dostupné z: <https://laion.ai/>).

5 BARR, Avron, Feigenbaum, Edward A. *The Handbook of Artificial Intelligence: Volume 1, Volume 1*. ISBN 978-1-483-21437-5.

6 Z angl. Generative adversarial network (GAN).

7 Overview of GAN Structure. *Google for Developers* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: https://developers.google.com/machine-learning/gan/gan_structure

8 GILESARCHIVE, Martin. The GANfather: The man who's given machines the gift of imagination. *MIT Technology Review* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.technologyreview.com/2018/02/21/145289/the-ganfather-the-man-whos-given-machines-the-gift-of-imagination/>

9 Tamtéž.

10 HUSSAIN, Sajjad. Get to Know Midjourney AI Art: An Introduction. *Medium* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://medium.com/cryptocurrencies-ups-and-down/get-to-know-midjourney-ai-art-an-introduction-2698344078bb>

11 V článku nebyla záměrně řešena remunerace autorů pro redakci požadované omezení rozsahu článku.

12 WHITNEY, Lance. How to use Midjourney to generate amazing images and art. *ZDNET* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.zdnet.com/article/how-to-use-midjourney-to-generate-amazing-images-and-art/>

a detailnější je popis, tím přesnější výstup Midjourney může poskytnout.¹³ Pokud je výstup Midjourney součástí nějakého uměleckého konceptu, počet modifikací textového zadání může dosahovat stovek pokusů.

V březnu roku 2023 Midjourney omezil přístup k neplacené verzi z důvodu mimořádného zájmu uživatelů a nátlaku na servery a současně kvůli šíření tzv. fake images, které mohly veřejnost uvést v omyl – např. realistických fotografií papeže Františka v bundě luxusní značky Balenciaga anebo fotografie zatčení bývalého prezidenta Donalda Trumpa policisty.¹⁴

V současné době jsou dostupné další text-to-image nástroje rovněž fungující na bázi strojového učení a neuronových sítí: Stable Diffusion, Disco Diffusion, DALL-E 2, StyleGAN, Bing Image Creator, Dream (existuje i mobilní aplikace) a další. Všechny tyto nástroje vyžadují stejné zapojení uživatele: pro generování obrázků musí zadat textový požadavek. Každý z generátorů má své výhody a specifika, jako je např. rychlost generování, rozlišení, umělecký styl, míra abstrakce, věrohodnost obrazů, a každý z uživatelů vybírá nástroj podle svých potřeb. Je nutno poznamenat, že na stejný požadavek nástroje generují odlišné výstupy.¹⁵ Totéž platí pro výstupy jednoho konkrétního nástroje generativní AI.

K dnešnímu dni vzniká velká komunita digitálních umělců, kteří tvoří pomocí AI a zakládají vlastní značku na tom, že otevřeně mluví o softwaru, který využívají.

V osobních profilech na sociálních sítích uvádějí, že pracují v Midjourney nebo Stable Diffusion, resp. že jsou umělci neuronových sítí apod.¹⁶ Příkladem, který bude posouzen pro účely tohoto článku, je grafická novela *Zarya of the Dawn* digitální umělkyně Kris Kashtanové vytvořená za „asistence“ umělé inteligence.¹⁷ Příběh komiksu, jeho koncept a uspořádání obrázků autorka vytvořila samostatně, ale pro tvorbu ilustrací byl využit Midjourney.

2. Problematika „training data“ pro generativní AI

V kontextu AI generujících obsah roste problém neoprávněného užití dat pro učení AI (z anglického výrazu „AI training“). Pod učením je chápáno postupné poskytování zdrojových dat (dále také „trénovací data“, z anglického výrazu „training data“) modelu AI v průběhu strojového učení a průběžné upravování interních parametrů modelu tak, aby byl schopen plnit zadaný úkol.

V posledních letech byla zahájena řada soudních sporů iniciovaných umělci, jejichž výtvořby byly použity bez jejich souhlasu, a platformami poskytujícími licenci na využití obrázků (viz např. Getty Images vs. Stable Diffusion)¹⁸ proti společnostem stojícím za generativními AI.

V lednu 2023 byla podána hromadná žaloba umělkyněmi S. Andersen, K. McKernan a K. Ortiz proti společností Stability AI LTD., Stability AI, INC., Midjourney, INC.

13 Christie C. 20+ Incredible MidJourney Prompts That Will Blow Your Mind (Part 1). *Medium* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://bootcamp.uxdesign.cc/20-incredible-midjourney-prompts-that-will-blow-your-mind-3de1d1d4b7ce>

14 BLATNÝ, JIŘÍ. Midjourney kvůli zneužívání a velkému zájmu zastavilo neplacenou verzi. Problém tím nejspíš nevyřeší. *CzechCrunch* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://cc.cz/midjourney-kvuli-zneuživani-a-velkemu-zajmu-zastavilo-neplacenou-verzi-problem-tim-nejspis-nevyresi/?fbclid=IwAR3F2NqkL35cvoHanZ6ZPNep3JuBkOFFUp9sysq63MG-loYTakztbd2sFVE>

15 Viz např. CHE, Cheng. Stable Diffusion vs Disco Diffusion. *Medium* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://chengh.medium.com/stable-diffusion-vs-disco-diffusion-99e3e8957c0d> anebo ISLAM, Arham. How Do DALL-E 2, Stable Diffusion, and Midjourney Work?. *Marktechpost* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.marktechpost.com/2022/11/14/how-do-dall-e-2-stable-diffusion-and-midjourney-work/>

16 Viz např. profily na Instagramu: Julien Durand (dostupné z: <https://www.instagram.com/midjourney.man/>), Paranormalvisual (dostupné z: <https://www.instagram.com/paranormalvisual/>), Evgenia Shabunina (dostupné z: <https://www.instagram.com/ejaneress/>), Andrei Kovalev (dostupné z: <https://www.instagram.com/midlibrary.io/>), Midjourney Ai Artwork (dostupné z: <https://www.instagram.com/midjourneyartwork/>) a další.

17 BRITAIN, Blake. AI-created images lose U.S. copyrights in test for new technology. *Reuters* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/legal/ai-created-images-lose-us-copyrights-test-new-technology-2023-02-22/>

18 VINCENT, James. Getty Images sues AI art generator Stable Diffusion in the US for copyright infringement. *The Verge* [online]. VOX MEDIA, LLC. [cit. 2023-07-07]. Dostupné z: <https://www.theverge.com/2023/2/6/23587393/ai-art-copyright-lawsuit-getty-images-stable-diffusion>

a DeviantArt, INC. (vývojářům Stable Diffusion, Midjourney a DreamUp).¹⁹ Jako hlavní argumentaci žalobkyně uvádí, že tyto nástroje umožňují uživateli vygenerovat výstup stylově shodný s unikátním uměleckým stylem reálných umělců, kteří kvůli tomu potenciálně přicházejí o zdroj příjmu v podobě licenčních poplatků za využití svých prací. Žalobkyně tvrdí, že miliony odvozených prací generovaných ve stylu určitého umělce se již dnes prodávají na internetu. Uvádí přitom dva argumenty. Prvním z nich je to, že AI generující obrázky fungují na základě techniky strojového učení „diffusion“ – tj. difúze vizuálního obsahu do šumu s následným generováním odvozených obrázků na základě textových prompts, které byly přiřazeny k určitému obrázku při učení AI. Dalším důvodem je skutečnost, že pro učení byla využita veřejná databáze LAION, která poskytuje pouze odkaz na obrázky dostupné na internetu, tedy nezabývá se oprávněností využití poskytnutého obsahu.

V dubnu 2023 žalované společnosti požádaly federální soud v San Franciscu, aby zamítl výše představenou hromadnou žalobu s odůvodněním, že žalobkyně nemohou identifikovat žádný vygenerovaný obrázek, který by byl podstatně podobný některému z jejich děl chráněných autorským právem.²⁰ Zástupci nástroje Stable Diffusion navíc tvrdí, že pro zajištění funkčnosti nástroje byly jako trénovací data použity miliardy obrázků dostupné na internetu. Tato data nejsou nikam uložena. Podstatou učení AI navíc není kopírování nebo zapamatování obrázků pro pozdější šíření,

naopak se jedná o vývoj a zdokonalení milionů parametrů, které hromadně určují, jak určité věci mohou vypadat. Společnosti v žádosti uvedly, že předmětné nástroje generativní AI slouží pro kreativitu a neporušují autorská práva.²¹ Soudní jednání proběhlo v červenci 2023 a soudce se přikláněl k tomu, že zamítne většinu žalobních nároků pro nedostatečnost argumentace a uvedení konkrétních děl, která byla neoprávněně použita, ale přitom umožní podání nové žaloby.²²

Některé výstupy AI opravdu mohou zjevně napodobovat výtvary umělců, případně jejich umělecký styl, vnější podobu a hlas, a to takovým způsobem, že by mohly uvádět v omyl, že se jedná o skutečné výtvary autora.²³ Problémem je skutečnost, že by z toho mohl profitovat uživatel, který v textovém popisu odkázal na styl určitého umělce a získal vlastnická práva k výtvoru (v závislosti na licencích jednotlivých generativních AI).²⁴ Momentálně závisí na rozhodnutí soudů, jak budou vymezovat hranice „odvozeného díla“ (z anglického výrazu „derivative work“) a rozlišovat, zda se nejedná o nové unikátní dílo vytvořené AI.

Dalším zdrojem trénovacích dat pro generativní AI jsou samotní uživatelé. Například licenční podmínky Midjourney stanovují, že využitím jejích služeb uživatel uděluje společnosti Midjourney svolení bezplatně používat jakýkoli vstup, který sám na platformu nahraje, pro účely spojené s jejím provozem.²⁵ Tedy přestože uživatel je dle autorského práva považován za autora textových nebo vizuálních

19 ANDERSEN, S., MCKERNAN, K., ORTIZ, K. Class action complaint. Case no. 3:23-cv-00201.

Dostupné z: <https://stablediffusionlitigation.com/pdf/00201/1-1-stable-diffusion-complaint.pdf>

20 BRITTAİN, Blake. AI companies ask U.S. court to dismiss artists' copyright lawsuit. *Reuters* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/legal/ai-companies-ask-us-court-dismiss-artists-copyright-lawsuit-2023-04-19/>

21 STABILITY AI'S Motion to dismiss Case no. 3:23-CV-00201-WHO. Dostupné z: <https://fingfx.thomsonreuters.com/gfx/legaldocs/ak-peqnbmopr/AI%20COPYRIGHT%20LAWSUIT%20stabilitymtd.pdf>. Poznámka: tato argumentace je opřena o řešení výjimek a omezení z výlučných práv autorů na základě americké koncepce fair use, která je odlišná od výjimek a omezení práva autora podle § 29 a násl. českého autorského zákona, kde užití pro kreativní účel nebylo dostatečným legálním důvodem pro výjimku.

22 BRITTAİN, Blake. US judge finds flaws in artists' lawsuit against AI companies. *Reuters* [online]. [cit. 2023-08-04]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/legal/litigation/us-judge-finds-flaws-artists-lawsuit-against-ai-companies-2023-07-19/>

23 Viz např. kauzu ohledně písně „Heart of My Sleeve“ vytvořené pomocí AI, která imituje hlasy hudebních interpretů Drakea a The Weeknda. Jedná se o fenomén tzv. „AI cover“. Po stížnosti hudebního vydavatelství Universal Music Group byla kompozice stažena ze streamingových platform a již není dostupná k poslechu. Zde je však důležité poznamenat, že vzhledem k okolnostem případu jde o jednoznačné ilegální užití děl a hlasů hudebních interpretů, což porušuje jejich autorská práva – více viz STUTZ, COLIN. The Fake Drake AI Song Earned Millions of Streams – But Will Anyone Get Paid? *BillboardPro* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/pro/fake-drake-ai-song-earned-millions-streams-get-paid/> a FINANCIAL TIMES: Streaming services urged to clamp down on AI-generated music. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/aec1679b-5a34-4dad-9fc9-f4d8cdd124b9>

24 Např. licenční podmínky Midjourney garantují, že uživatelé s placeným předplatným mají výlučné vlastnické právo vůči veškerému obsahu vygenerovanému pomocí platformy.

25 Terms of Service. *Midjourney, Inc.* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://docs.midjourney.com/docs/terms-of-service>

vstupů, využitím Midjourney uděluje společnosti bezplatnou licenci na využití zadaného obsahu.

Pro problematiku trénovacích dat je taktéž významná otázka zákonem vymezených výjimek pro použití zdrojů bez porušení autorských práv. Například podle amerického autorského práva přichází v úvahu doktrína fair use,²⁶ která umožňuje použít díla jinak chráněná autorským právem mj. pro účely výuky a výzkumu.²⁷

Na úrovni Evropské unie (dále také „EU“) se jednotlivé členské státy řídí mj. Směrnicí o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti,²⁸ kdy článek 5 odst. 3 písm. a) uděluje výjimku umožňující omezení majetkových práv autora, pokud je dílo využito mj. pro účely výzkumu. Dalším evropským dokumentem reagujícím na problematiku vyhledávání děl na internetu (z anglického výrazu „data mining“ – vytěžování dat) a jejich využití ve výzkumu je Směrnice o ochraně autorských práv a práv souvisejících na digitálním trhu přijatá v roce 2019.²⁹ Do českého práva byla implementována novelou autorského zákona ze dne 5. 1. 2023 a jedná se o ustanovení § 39c a 39d.³⁰

Tímto způsobem uděluje § 39c zákona licenci k rozmnožování díla autora pro účely automatizované analýzy dat, avšak rozmnoženina může být uchována pouze po dobu nezbytnou pro účely této analýzy. V podstatě se jedná o zákonnou výjimku pro vyhledávání dat na internetu

(tzv. „data mining“) umělou inteligencí, která je udělena jakémukoliv subjektu pro jakýkoliv účel, a to včetně účelů komerčních.³¹ V dnešní době mluvíme o nejpravděpodobnějším nástroji na úrovni EU, který by mohl být aplikován na případ generativních AI vyvíjených nejen obchodními společnostmi. Autoři přitom mohou takové užití svých děl zakázat na základě § 39c odst. 2, avšak tato výhrada bude platit pouze pro budoucí využití díla. Na rozdíl od § 39c ustanovení § 39d udělují zákonnou výjimku na využití rozmnoženiny textů a dat výhradně pro výzkumné účely bez nutnosti údaje odstranit po dosažení tohoto účelu (tedy mohou být uloženy i natrvalo). Zákon zároveň striktně vymezuje oprávněné subjekty, kterými jsou výzkumné instituce, vysoké školy a instituce kulturního dědictví.

Podstatou oblasti AI je kontinuální výzkum a učení, tudíž otázka otevřeného využití dat pro „cvičení“ umělé inteligence by teoreticky nemusela být tak polemická. Avšak vzhledem k tomu, že jak samotný vývoj generativní AI, tak její výstupy se využívají nejen pro výzkum, ale často přináší i komerční výhody, může tento model překročit hranici pro výjimku na základě práva EU a doktríny fair use USA a neoprávněně zasáhnout do práv autorů.

Hojně diskutovaným a velmi očekávaným legislativním dokumentem upravujícím odvětví umělé inteligence je Akt o umělé inteligenci (dále také „Akt“),³² který byl v červnu 2023 projednán a schválen Evropským parlamentem se zahrnutím pozměňovacích návrhů mj. reagujících

26 APPEL, Gil, Juliana NEELBAUER a David A. SCHWEIDEL. Generative AI Has an Intellectual Property Problem. *Harvard Business Review* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://hbr.org/2023/04/generative-ai-has-an-intellectual-property-problem>.

Poznámka: i podle českého, resp. kontinentálního práva existují výjimky z výlučného práva autora pro účely vývoje a výzkumu, avšak pouze jako citační výjimka dle § 31 a 31a autorského zákona, ale v americkém právu výjimku fair use vykládá soud velmi široce a volně, např. i pro přispění ke kreativité tvorby.

27 U.S. Copyright Office fair Use Index. *U.S. Copyright Office* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.copyright.gov/fair-use/>

28 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. In: Úřední věstník Evropské unie L 167, 22/06/2001 S. 0010 – 0019.

29 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES. Úřední věstník Evropské unie L 130/92. 17.5.2019, str. 92–125.

30 Viz Zákon č. 429/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který je prováděcím předpisem směrnice 2019/790 o ochraně autorských práv a práv souvisejících na digitálním trhu novelizujícím zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon.

31 Důvodová zpráva k zákonu č. 429/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, k bodu 22 (k § 39c).

32 Návrh Nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (Akt o Umělé inteligenci) a mění určité legislativní akty Unie ve znění pozměňovacích návrhů Evropského parlamentu ze dne 14.6.2023. In: Úřední věstník Evropské unie, 2021, COM/2021/206 final. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0236_CS.html (dále také „Akt o umělé inteligenci“).

na generativní modely AI – „novinku“ z posledních let.³³ Návrh samotného aktu byl představen Evropskou komisí v dubnu roku 2021, kdy generativní modely nebyly tak rozšířeny, a od té doby proběhlo veřejné připomínkování dokumentu spolu s četnými projednáváním, úpravami a doplněními ze strany členských států a orgánů EU.³⁴ Od června 2023 probíhají jednání s Evropskou radou o konečné podobě nařízení. Cílem je schválit Akt do konce roku.

Akt představuje zásadní a přelomový dokument pro oblast umělé inteligence, který bude přímo aplikovatelný v členských státech EU a zároveň vytvoří světový precedent podobné úpravy (tzv. „Bruselský efekt“). Nařízení se nezabývá samotnou technologií s AI, ale tím, jak a k čemu je využívána. Akt rozděluje jednotlivé systémy AI podle míry rizika, kterou přináší. Čím vyšší je riziko, tím přísnější požadavky jsou kladeny na provozovatele a uživatele. Systémy AI s nepřijatelně vysokým rizikem, např. systémy sociálního hodnocení anebo obecně systémy ohrožující bezpečnost, životy a základní práva lidí, jsou zcela zakázány. Pro vysoce rizikové systémy – systémy, které mají významně škodlivý dopad na zdraví, bezpečnost a základní práva osob v EU – jsou stanoveny striktní požadavky na proces schvalování, povinnost provést analýzu rizik a zajišťovat lidský dohled po celou dobu životního cyklu produktu s AI. Dalšími kategoriemi jsou systémy s omezeným rizikem (např. chatboty), kde pro uživatele musí být transparentní, že jednájí s AI, a systémy s minimálním rizikem.

Evropský parlament zavádí samostatnou kategorii generativních systémů AI, která podle Aktu podléhá

stejným požadavkům a povinnostem jako vysoce rizikové systémy. Pracuje s konceptem tzv. základních modelů (z anglického výrazu „foundation models“), pod které spadá i generativní AI. Základní modely jsou založeny na algoritmech vyvíjených pro „optimalizaci všeobecnosti a všestrannosti výstupu“³⁵ a mohou být aplikovány pro plnění široké škály úkolů, včetně těch, které se liší od úkolů, pro něž byly původně navrženy. Díky svým rozsáhlým schopnostem a neočekávaným způsobům aplikace mají vliv na transformaci společnosti, a proto musí být navrženy, testovány a analyzovány tak, aby byla zmírněna možná rizika negativního dopadu na základní právní a společenské hodnoty EU. Klíčové požadavky Aktu jsou kladeny na poskytovatele základních modelů a zaměřují se především na zajištění jejich transparentnosti a interpretovatelnosti,³⁶ zejména ve vztahu k trénovacím datům a správě dat, technickému designu, výpočetním parametrům, energetické náročnosti a kybernetické bezpečnosti.³⁷

V případě modelů AI generující obrazový, zvukový nebo video obsah, „který se výrazně podobá obsahu autentickému“ nebo manipulující s tímto obsahem, budou provozovatelé povinni oznámit, že tento obsah je generován AI.³⁸ Další povinností provozovatelů takových systémů je vypracovat technickou dokumentaci před uvedením systémů na trh nebo do provozu³⁹, která bude mj. obsahovat popis použitých souborů trénovacích dat, včetně informací o jejich původu a způsobu, jakým byla získána.⁴⁰ Tento požadavek byl zaveden především z důvodu ochrany autorských práv osob, na jejichž datech se může AI učit, a v praxi to znamená, že

33 MEPs ready to negotiate first-ever rules for safe and transparent AI. European Parliament: News [online]. 14.6.2023 [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230609IPR96212/meps-ready-to-negotiate-first-ever-rules-for-safe-and-transparent-ai>

34 The AI Act: Developments. The Artificial Intelligence Act [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://artificialintelligenceact.eu/developments/>

35 Akt o umělé inteligenci ve znění pozměňovacích návrhů Evropského parlamentu ze dne 14. 6. 2023. In: Úřední věstník Evropské unie, 2021, COM/2021/206 final. Bod 60e.

36 Tamtéž, článek 28 b.

37 BOMMASANI, Rishi, Kevin KLYMAN, Daniel ZHANG a Percy LIANG. Do Foundation Model Providers Comply with the Draft EU AI Act? *Developing and understanding responsible foundation models* [online]. Stanford Center for Research on Foundation Models, 2021 [cit. 2023-08-04]. Dostupné z: <https://crfm.stanford.edu/2023/06/15/eu-ai-act.html>

38 Akt o umělé inteligenci ve znění pozměňovacích návrhů Evropského parlamentu ze dne 14. 6. 2023. In: Úřední věstník Evropské unie, 2021. Článek 28b, článek 52 odst. 1, bod 60h.

39 Tamtéž, článek 11, odst. 1 a 2.

40 Tamtéž, příloha IV.

provozovatelé generativních AI budou muset vést seznam děl, která byla použita.⁴¹

3. Současná legislativa v oblasti práva duševního vlastnictví v kontextu AI

V této kapitole bude představen postoj vybraných států k problematice úpravy autorských práv k výstupům vytvořeným pomocí generativní AI. Pro další výklad bude taktéž použit pojem „umělecké dílo“ naplňující znaky dle autorského zákona.⁴²

Obecně český autorský zákon vymezuje pět pojmových znaků díla, kterými jsou „(i) literární a jiný umělecký a vědecký charakter díla, (ii) jedinečný výsledek, (iii) výsledek tvůrčí činnosti autora, (iv) osoba autora, (v) vyjádření v jakékoli objektivně vnímatelné podobě“.⁴³ S přihlédnutím k informacím z kapitoly 1 tohoto článku lze za nejvíce kontroverzní považovat znaky jedinečnost výsledku a tvůrčí činnost autora.

Stávající regulace ve Spojeném království (dále také „UK“) se jeví jako nejprogresivnější z hlediska reakce na exponenciální technologický pokrok v oblasti nástrojů generativní umělé inteligence na evropském kontinentu. Jedná se o speciální ustanovení Zákona o autorských právech, průmyslových vzorech a patentech z roku 1998 (dále také „CDPA“)⁴⁴ pro díla generovaná počítačem „za takových okolností, kdy neexistuje žádný lidský autor“.⁴⁵ Ustanovení § 9(3) CDPA stanoví, že v případě „literárního, dramatického, hudebního nebo uměleckého díla, které bylo vytvořeno pomocí počítače, se za autora považuje osoba, která provedla úpravy nezbytné pro vytvoření díla“.⁴⁶ Autorská práva jsou udělována po dobu 50 let od vzniku díla.⁴⁷ Podle názorů expertů⁴⁸ interpretace těchto ustanovení může být různá – autorské právo může náležet jak uživateli nástroje AI, tak i jejímu vývojáři, případně společnosti, která za vývojem stojí.⁴⁹ Otázkou je, jak by se správně měla vykládat formulace „úpravy nezbytné pro vznik díla“, tedy jak velké úsilí musí být vynaloženo, resp. jak velký musí být příspěvek člověka, aby byl dostatečný pro označení za autora dle § 9(3) CDPA.⁵⁰ CDPA tedy

41 SVOBODA, JIŘÍ. Kontrola versus soukromí. Na regulaci umělé inteligence je vidět, jak chceme v EU žít, říká právnička. CzechCrunch [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://cc.cz/kontrola-versus-soukromi-na-regulaci-umele-inteligence-je-videt-jak-chceme-v-eu-zit-rika-pravnicka/>

42 Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

43 ZIBNER, Jan a MYŠKA, Matěj. Umělá inteligence – výzva autorství. *Iurium Scriptum*, číslo 1/2019, ročník III. Str. 52.

44 Z angl. The Copyright, Designs and Patents Act 1988.

45 Viz § 178 The Copyright, Designs and Patents Act 1988. Jedná se o tzv. „Computer generated works“.

46 ABBOTT, Ryan Benjamin, Artificial Intelligence, Big Data and Intellectual Property: Protecting Computer-Generated Works in the United Kingdom (November 2, 2017). Research Handbook on Intellectual Property and Digital Technologies (Tanya Aplin, ed), Edward Elgar Publishing Ltd, Forthcoming, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3064213>, str. 326.

47 Lhůta se počítá od konce kalendářního roku, ve kterém dílo bylo vytvořeno. Jedná se o výjimku dle § 12(7) CDPA, který pro díla vytvořená pomocí počítače stanovuje menší ochrannou lhůtu než pro díla vytvořená lidským autorem a podléhající autorskoprávní ochraně (obecně dle § 12 CDPA, 70 let doby ochrany od vytvoření díla po dobu života autora).

48 Viz Ihalainen, J., 2018, Abbott R., 2020, Dornis T., 2021, Iglesias Portela M. et al., 2021, a další.

49 Viz např. kauzu Nova Productions Ltd v Mazooma Games Ltd z roku 2005, kde předmětem sporu bylo porušení autorských práv společností Nova Productions, která se zabývá vývojem arkádových videoher, společností Mazooma Games. Podle tvrzení Nova Production Mazooma bez licence zkopírovala pro vlastní arkádovou hru Jackpot Pool podstatnou část sérií snímků (animační sekvenci) ze hry Pocket Money od Nova, stejně jako design vizuálních prvků a počítačový program, který byl základem hry. Snímky byly generovány programem na základě kroků uživatele. Nova přitom netvrdila, že Mazooma zkopírovala program pomocí kopírování části zdrojového kódu hry, ale na základě hry generovaných výstupů – snímků. Apelační soud konstatoval, že v případě snímků se jedná o „computer generated work“, a to bez ohledu na to, že jednotlivé bitmapové vizuální prvky hry, ze kterých se obrázky skládaly, byly původně vytvořeny programátorem. Autorství snímků tak bylo přiznáno řediteli Nova Production, který stál za vývojem hry a dle názoru soudce vynaložil kreativní úsilí a práci pro její vznik. Uživatelé přitom nemohli být považováni za autory snímků. Celé dílo včetně snímků generovaných pomocí počítače bylo předmětem ochrany a soud dospěl k závěru, že ze strany Mazooma Games došlo k porušení autorských práv Nova Production (Bently, 2020, Abbot, R., 2020).

50 DORNIS, Tim W. Of 'Authorless Works' and 'Inventions without Inventor' – The Muddy Waters of 'AI Autonomy' in Intellectual Property Doctrine. *SSRN Electronic Journal*. ISSN 1556-5068. Dostupné z: doi:10.2139/ssrn.3776236. Str. 9.

nerozlišuje mezi dílem vytvořeným pomocí pár kliknutí myši pro zadání základních instrukcí a dílem vzniklým na základě práce v sofistikovaných programech.⁵¹ Tato nejasnost vede k tomu, že CDPA také nezkoumá problematiku originality děl vytvořených pomocí počítače. Důležitou poznámkou je, že § 9(3) CDPA nechrání osobnostní autorská práva oprávněné osoby.⁵² Jedním z možných vysvětlení je, že taková díla zpravidla nevznikají na základě osobního a kreativního úsilí.⁵³ Tento aspekt se jeví jako problematický v případě děl vytvořených za využití moderních generativních AI. Přestože má tato doktrína řadu mezer z hlediska interpretace, je považována za adekvátní reakci zákonodárců na technologický vývoj a poskytuje *sui generis* právní ochranu dílům generovaným pomocí počítače. Obdobný právní rámec byl zaveden v Jižní Africe, Hong Kongu, Indii, Irsku a na Novém Zélandu.⁵⁴

Na rozdíl od výše uvedeného přístupu autorský zákon z roku 1976⁵⁵ (dále v tomto odstavci také „zákon“) ve Spojených státech amerických (dále také „USA“) nepracuje s pojmem autora, kterým by nebyl člověk.^{56,57} Podle něj vzniká ochrana okamžikem vytvoření díla vyjádřeného v nějaké fyzické podobě, a zákon navíc umožňuje registraci autorských práv před Úřadem pro autorská práva USA (dále v tomto odstavci také „Úřad“)⁵⁸, který vytvoří zápis ve veřejném rejstříku sloužící jako oficiální záznam

o autorství.⁵⁹ Zákon přitom neposkytuje definici autora, ale z praxe Úřadu⁶⁰ lze odvodit, že nepřipouští registraci autorských práv nikoho jiného než autora, kterým je člověk.⁶¹

Ochrana autorských děl ve většině evropských států je taktéž založena na koncepci zaměřené na lidského autora. Autorské zákony těchto států neobsahují ustanovení analogické § 9(3) CDPA a chrání autorská díla na základě jejich originality a kreativního a intelektuálního úsilí jednotlivce. Například španělský Královský legislativní dekret č. 1/1996 (Real Decreto Legislativo 1/1996), který schvaluje revidované znění Zákona o duševním vlastnictví, v § 5 stanovuje, že „za autora se považuje fyzická osoba, která vytvořila literární, umělecké nebo vědecké dílo“⁶² Kodex duševního vlastnictví Francouzské republiky (Code de la propriété intellectuelle) také pracuje s pojetím autora pouze jako fyzické osoby (viz § L113-1 a násl.). Německý Zákon o autorském právu a právech s ním souvisejících (Urheberrechtsgesetz – UrhG) sice výslovně nestanovuje, že autorem musí být fyzická osoba, ale považuje za autora tvůrce díla (§ 7). Zákon přitom vymezuje, že „chrání autora v jeho intelektuálním a osobním vztahu k dílu“ (§ 11), a vytváří tak nezbytné propojení díla s osobností autora.⁶³ Stejný přístup je aplikován i českým autorským zákonem, kde § 5 odst. 1 definuje autora jako fyzickou osobu, která dílo vytvořila.

51 IGLESIAS, M., SHAMUILIA, S. ANDERBERG, A., Intellectual Property and Artificial Intelligence – A literature review (2019), EUR 30017 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021, ISBN 978-92-76-30695-5, doi:10.2760/8600, JRC119102. Str. 13.

52 § 79 (2), The Copyright, Designs and Patents Act 1988.

53 GUADAMUZ, Andres, Do Androids Dream of Electric Copyright? Comparative Analysis of Originality in Artificial Intelligence Generated Works. *Intellectual Property Quarterly*, 2017 (2), Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2981304>. str. 10.

54 IGLESIAS, M., SHAMUILIA, S. ANDERBERG, A., Intellectual Property and Artificial Intelligence – A literature review (2019), EUR 30017 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021, ISBN 978-92-76-30695-5, doi:10.2760/8600, JRC119102. Str. 13.

55 The Copyright Act of 1976, který je součástí Title 17 of the United States Code. Dostupné z: <https://www.copyright.gov/title17/92chap4.html>

56 IHALAINEN, Jani. *Computer creativity: artificial intelligence and copyright*. 2018, 13 (9), 724-728. ISSN 1747-1532. Dostupné z: doi:10.1093/jiplp/jpy031. Str. 3.

57 The Copyright Act of 1976, § 102.

58 U.S. Copyright Office.

59 The Copyright Act of 1976, § 409. Poznámka: jedná se o právní instrument vhodný zejména pro případ autorskoprávních sporů.

60 PEARLMAN, Russ, Recognizing Artificial Intelligence (AI) as Authors and Inventors Under U.S. Intellectual Property Law, 24 Rich. J. L. & Tech. no. 2, 2018. Dostupné z: <https://jolt.richmond.edu/recognizing-artificial-intelligence-ai-as-authors-and-inventors-under-u-s-intellectual-property-law/>

61 Viz např. kauza Naruto v Slater, case no. 15-cv-04324-WHO (N.D. Calif. 2016) (the „Monkey selfie case“) anebo pokus z roku 1956 zaregistrovat autorská práva na píseň Push Button Bertha vytvořenou počítačem (Pearlman 2018).

62 DEL POYO, Rafael García. Spain. *The Global Legal Post* [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.globallegalpost.com/lawoverborders/artificial-intelligence-1272919708/spain-235752689>

63 GUADAMUZ, Andres, Do Androids Dream of Electric Copyright? Comparative Analysis of Originality in Artificial Intelligence Generated Works. *Intellectual Property Quarterly*, 2017 (2), Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2981304>. Str. 12.

Evropští vědci se shodli, že v rámci současných evropských a vnitrostátních právních předpisů členských států EU není pravděpodobné, že by díla generovaná AI mohla být chráněna autorskými právy. Je to především proto, že díla, jež byla vytvořena zcela a pouze umělou inteligencí, nelze považovat za originální ve smyslu autorského práva, protože jim chybí požadovaný lidský faktor.⁶⁴

Výše uvedený přehled vede k závěru, že pokud v současné době nebereme v úvahu otázku právní osobnosti umělé inteligence, tak jednotlivé státy neuvažují o tom, že by na zákonodárné úrovni tvůrcům uznali jejich osobnostní autorská práva k dílům vytvořeným pomocí AI. Jak ukáže následující příklad, jednání umělců s kompetentními orgány veřejné moci pro autorská práva probíhají na půdě udělení ochrany takovým dílům, aby je nebylo možné považovat za díla nechráněná.

Vraťme se k příkladu grafické novely *Zarya of the Dawn* autorky Kris Kashtanové. V září roku 2022 Úřad pro autorská práva USA (dále v tomto odstavci také „Úřad“) poskytl komiksu autorskopravní ochranu, avšak již v říjnu 2022 Úřad informoval Kashtanovou, že momentálně přezkoumává své rozhodnutí, a to z důvodu, že autorka neposkytla ve své přihlášce úplné informace o roli Midjourney na vzniku ilustrací. Na svých sociálních sítích však umělkyně zveřejňuje výsledky své práce, otevřeně mluví o vlastní digitální tvorbě a softwarech, které používá.⁶⁵ V únoru 2023 Úřad oznámil, že částečně ruší registraci autorských práv na ilustrace komiksu: uznává, že autorem textu díla, stejně jako výběru, koordinace a uspořádání textových a vizuálních prvků, je Kashtanová, ale vzhledem k tomu, že ilustrace nejsou výsledkem autorství člověka, původně poskytnutá

registrace autorství ilustrací musí být zrušena.⁶⁶ Ve svém oznámení⁶⁷ Úřad odkazuje na předchozí kauzy, kdy nedošlo k registraci autorských práv děl vytvořených jiným způsobem než činností člověka (např. široce diskutovaná kauza z minulých let „Monkey selfie“), a zároveň zdůvodňuje, proč díla vytvořená v Midjourney nemohou být předmětem ochrany. Podle § 313.2 kompendia Úřadu pro autorská práva USA⁶⁸ Úřad „nezaregistruje díla vytvořená pomocí stroje nebo pouhým mechanickým procesem, který funguje náhodně nebo automaticky bez jakéhokoliv tvůrčího vstupu nebo zásluhu člověka“. Ve svém oznámení Úřad vysvětluje principy, na jejichž základě funguje Midjourney, a trvá na tom, že generuje obrázky nepředvídatelným, náhodným způsobem a uživatel má omezenou kontrolu nad tím, jaké varianty výstupu Midjourney navrhne na základě jím zadaného textového požadavku. Úřad dochází k závěru, že výsledné obrázky nevykazují dostatečný „master mind“, tj. míru ovládní autorem konečného výsledku, aby byla Kashtanová uznána za autorku díla. Úřad nebere ohled ani na vysvětlení Kashtanové, jak probíhal proces tvorby, ani na to, že na tvorbě strávila „stovky hodin“ a posoudila „stovky mezinímeků“ od Midjourney před tím, než se jí podařilo vygenerovat požadovaný výstup. Úřad „nezohledňuje množství času, úsilí nebo nákladů potřebných k vytvoření díla“, a to z důvodu, že „nemají žádný vliv na to, zda dílo má „creative spark“ – tvůrčí jiskru, kterou vyžaduje autorský zákon a Ústava USA“.⁶⁹ Úřad nevzal v potaz ani skutečnost, že finální obrázky byly vytvořeny na základě kreativních textových požadavků autorky. Trvá na tom, že podíl autorské kreativity není dostatečný pro to, aby Kashtanová byla shledána autorkou obrázků vytvořených pomocí Midjourney. Právní zástupce Kashtanové

64 IGLESIAS, M., SHAMUILIA, S. ANDERBERG, A., Intellectual Property and Artificial Intelligence – A literature review (2019), EUR 30017 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021, ISBN 978-92-76-30695-5, doi:10.2760/8600, JRC119102. Str. 14.

65 Viz např. KASHTANOVA, Kris. Osobní profil na Instagram. Dostupné z: https://www.instagram.com/kris.kashtanova/?utm_source=ig_embed&ig_rid=df174e02-358e-46cb-8161-d8f9b46298d6

66 LAWLER, Richard. The US Copyright Office says you can't copyright Midjourney AI-generated images. *The Verge* [online]. VOX MEDIA, LLC. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.theverge.com/2023/2/22/23611278/midjourney-ai-copyright-office-kristina-kashtanova>

67 UNITED STATES COPYRIGHT OFFICE. *Zarya of the Dawn* (Registration # VAu001480196). 2023. Oficiální dopis. Dostupné také z: <https://copyright.gov/docs/zarya-of-the-dawn.pdf>

68 Viz bod 313.2. Compendium of U.S. Copyright Office Practices. Dostupné z: <https://law.resource.org/pub/us/compendium/ch300.html#s313.2>

69 Viz tamtéž, bod 310.7.

rozporuje závěry Úřadu,⁷⁰ především ty o nahodilosti výsledků a omezené kontrole autora nad finálním výstupem, a staví na tom, že čím přesnější je textový požadavek, tím předvídatelnější je výstup. Samozřejmě platí to, že 100% přesnost výsledku v Midjourney není předvídatelná, ale s podobnou mírou nepředvídatelnosti pracuje většina umělců – abstraktní malíři, hudebníci během improvizace a další umělci, kde výsledek závisí na kombinaci vnějších faktorů. Dalším argumentem proti oznámení Úřadu je to, že považuje podíl kreativity Kashtanové na finálních obrázcích za zanedbatelný, zatímco v případě fotografií je pro soudy dostatečný minimální zásah autora (např. volba značky filmu, nastavení světla, výběr finálního snímku z několika variant apod.), aby fotografie byly předmětem autorskoprávní ochrany. Analogicky Kashtanová vymyslela textový požadavek, vygenerovala několik variant obrázků a zvolila ten nejhodnější. Hlavním závěrem této kauzy je, že by Úřad měl zvážit možnost udělení ochrany umění vygenerovanému za využití AI a postupovat analogicky s fotografiemi, zejména s ohledem na rychle rozvíjející se technologie a vznik více a více podobných případů.

V důsledku rostoucího počtu přihlášek k autorskoprávní ochraně děl vzniklých za využití generativní AI vydal Úřad v březnu roku 2023 pokyny k registraci autorských práv takových děl.⁷¹ Úřad stanovil, že provede registraci pouze těch děl nebo jejich částí, kde konstatuje, že použité umělecké výrazové prostředky („expressive elements“) jsou výsledkem mentální kreativní činnosti člověka. Za autorská díla přitom nebude považovat výstupy generativní AI vzniklé na základě náhodné nebo automatické mechanické činnosti stroje bez jakéhokoliv tvůrčího zásahu autora. Tuto činnost srovnává se zadáním zakázky umělci, který vytvoří dílo na základě daných pokynů (klíčových slov), ovšem ve vlastní interpretaci. Klíčovým faktorem při

posuzování bude míra, do jaké mohl člověk ovlivnit finální podobu výsledku. V pokynech Úřad uvádí shodnou argumentaci jako u příkladu umělkyně Kashtanové.

Osobně se přikláním k názoru, že skutečnost, že za vznikem vizuálního umění generovaného za využití AI stojí člověk, je nepochybná především z toho důvodu, že AI vždy funguje na základě podnětu, nikoli z vlastní iniciativy. Dalším argumentem je skutečnost, že důležitou roli při směřování výsledku do požadované podoby finálního díla hraje dosud člověk a AI slouží jen jako nástroj v jeho ruce. Bez člověka by se jednalo o relativně náhodný výsledek těžko použitelný v rámci konceptu vymyšleného autorem.

Současná praxe nutí umělce přející si své dílo přihlásit k ochraně (dle práva USA) anebo chránit svá práva v případě jejich porušení, aby zamličovali skutečnost, že se na tvorbě podílela umělá inteligence. Je to však v rozporu se současnými tendencemi ve světě digitálního umění, kde kreativci naopak zdůrazňují, že pracují s nástroji generativní AI, a tím lákají další sledující na sociálních sítích. Jedná se o významnou součást jejich podnikání.

Pro úplnost výkladu je nutno uvést, že digitální umělci v rámci své činnosti též publikují manuály, jak vytvořit nejrůznější výstupy.⁷² S větším šířením nejrůznějších příruček vysvětlujících krok za krokem, jak dosáhnout určitého výsledku,⁷³ a to i se zapojením chatbotu Chat GPT pro generování jednotlivých textových popisů, bude nutné posoudit roli konkrétního uživatele při tvorbě a jeho kreativní činnost. Přestože při stejném zadání nebudou výstupy identické (avšak vizuálně a zvukově přinesou požadovaný styl, atmosféru a rozpoznatelnost postav), přičemž v tom svou roli hraje náhoda, nelze mluvit o jedinečnosti těchto výsledků ve smyslu autorského zákona, jelikož nebudou neopakovatelné a zároveň

70 VANL. A mixed decision from the US Copyright Office. *Process Mechanics* [online]. [cit. 2023-07-01].

Dostupné z: <https://processmechanics.com/2023/02/22/a-mixed-decision-from-the-us-copyright-office/>

71 U.S. Copyright Office, Library of Congress: Copyright Registration Guidance: Works Containing Material Generated by Artificial Intelligence. In: Federal Register, Vol. 88, No. 51. Dostupné z: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2023-03-16/pdf/2023-05321.pdf>

72 Viz např. HARRIS, David. These AI generated images of 'Harry Potter if it were directed by Wes Anderson' are a total joy. *The Poke*. [online]. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://www.thepoke.co.uk/2023/05/09/ai-images-harry-potter-if-it-were-directed-by-wes-anderson/>

73 Viz např. video manuál uživatele demonflyingfox vysvětlující, jak pomocí nástrojů generativní AI vytvořit krátká videa s postavami z Harryho Pottera ve stylu luxusní značky Balenciaga. YouTube. 2023- Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=iE39q-IKOzA&ab_channel=demonflyingfox

nejsou spojeny s osobou autora.⁷⁴ Pokud výstup vzniká manuálním opakováním technických kroků, nejedná se o tvůrčí činnost autora podléhající autorskoprávní ochraně.⁷⁵ Zbývá posoudit otázku, jak by se nahlíželo na výstup, který by se stal jedinečným a originálním poté, co by uživatel provedl určité modifikace, tj. přidal prvek originality. Tato hranice prozatím není jasná.

Jednou z možných variant, jak k této problematice přistoupit, je dodržovat stávající přístup a neposkytovat absolutní autorskoprávní ochranu obsahu generovanému pomocí AI. Pouze v individuálních případech, jako je např. kauza digitální umělkyně Kris Kashtanové, která z vlastní iniciativy požádala o registraci autorských práv na svůj komiks, by to měl posoudit příslušný orgán. Jednalo by se o účinný nástroj především v případě sporů o autorství, které by mohlo být prokázáno předložením důkazů, že výstup je opravdu výsledkem tvůrčí činnosti autora.

Spolu s tím by bylo vhodné zřetelně označit, že se jedná o AI umění (i přesto, že v současné době je to relativně zjevné na první pohled), aby to nemohlo uvést veřejnost v omyl, jelikož se předpokládá, že digitální dílo může mít různou hodnotu z pohledu znalců v závislosti na způsobu jeho vzniku.

Závěr

V tomto článku byla představena problematika generativní AI v oblasti autorského práva. S ohledem na specifika fungování nástrojů generativní AI a současný stav vědy a techniky bylo konstatováno, že přestože se jedná o automatizovanou činnost, kritickou roli při tvorbě stále hraje uživatel AI. Umělá inteligence slouží jako nástroj, pomocí kterého je dosaženo určitého smysluplného výsledku, přičemž ve větší míře za vznikem tohoto výsledku stojí člověk.

V článku byly naznačeny hlavní problémy, které vznikají v důsledku širšího zapojení generativní AI. Prvním z nich je otázka, zda lze na výstupy generativní AI nahlížet jako na díla naplňující znaky dle zákonné definice. Kritickou zůstává otázka originality (jedinečnosti výsledku) i tvůrčí činnosti autora.

S ohledem na to, že na úrovni zákonodárců převládá názor, že AI nebude prozatím udělena právní osobnost, a zároveň s přihlédnutím k tomu, že se stále vyžaduje významné zapojení člověka do procesu vzniku obsahu, se nejedná o tom, že by za autora byla uznána umělá inteligence a že by jí z toho vyplývala práva nakládat s generovaným výstupem.

V oblasti uměleckých děl ve světě panuje názor, že výstupy vytvořené pomocí AI nejsou chráněny z hlediska autorského zákona. Pouze UK a několik dalších států pracují s pojmem „computer-based works“, pod který by mohly být zařazeny výstupy generativní AI. Žádný stát zatím nechrání osobní autorská práva umělců k dílům vytvořeným s užitím AI, v úvahu přichází pouze zavedení koncepce autorství osoby, která vynaložila úsilí nezbytné pro vznik díla pomocí počítače. V praxi to vede k tomu, že digitální umělci generující své výtvořky pomocí AI musí před orgány veřejné moci zatajovat skutečnost, že se reálně jedná o výstup AI, což lze samozřejmě vyhodnotit jako neetické jednání.

Vzhledem k tomu, že podstatou autorské ochrany jsou osobnostní a finanční benefity pro oprávněné osoby, lze konstatovat, že přístup „computer-based work“ pro díla generovaná pomocí AI je optimální pro současný stav vědy a techniky.

V kontextu generativní AI lze za velice citlivou označit taktéž problematiku oprávněnosti využití trénovacích dat pro zajištění funkčnosti jednotlivých nástrojů generativní AI. Dobrým příkladem na úrovni EU pro zavedení ochrany osob, pomocí jejichž dat se AI učí, je připravovaný Akt o umělé inteligenci, který zavádí povinnost provozovatelům systémů generativní AI vést seznam zdrojů, z nichž se systém učí.

Na závěr lze uvést, že technologický pokrok je nezastavitelný a s největší pravděpodobností je otázkou času, kdy umělá inteligence nahradí většinu činností, které momentálně provádí člověk, a to i v oblasti kreativní tvorby. Proto bude problematika úpravy autorských práv v kontextu generativní AI velice aktuální i nadále.

74 ZIBNER, Jan. *Jedinečnost jako pojmový znak autorského díla*. Brno, 2017. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. Str. 19.

75 ZIBNER, Jan a MYŠKA, Matěj. Umělá inteligence – výzva autorství. *Iurium Scriptum*, číslo 1/2019, ročník III. Str. 53.

Velká novela autorského zákona 2022¹

Dne 5. ledna 2023 nabyla účinnosti vládní novela autorského zákona² (AZ). Pokračování článku z č. 2/2023 pojednává o implementaci směrnice EU z roku 2019 týkající se autorskoprávních pravidel souvisejících s vysíláním a přenosy vysílání.

JUDr. Adéla Faladová,

vedoucí samostatného oddělení autorského práva

Ministerstvo kultury

externí spolupracovnice Centra práva duševního vlastnictví

Právnické fakulty Univerzity Karlovy

Implementace směrnice OnlineSatCab

Směrnice (EU) 2019/789, druhá ze směrnic implementovaných velkou novelou autorského zákona z prosince 2022, zavedla několik nových pravidel týkajících se činností prováděných vysílateli a subjekty provádějícími přenosy vysílání (ve smyslu § 22 autorského zákona). Změny souvisí s novými způsoby zpřístupňování obsahu vysílateli, zejm. prostřednictvím internetu formou tzv. doplňkových služeb, jako je „zpětné zhlédnutí“ (tzv. catch up) nebo simulcasting a novými technologiemi a obchodními modely využívanými při přenosu vysílání (ve smyslu autorského zákona), kdy se mj. do procesu přenosů zapojují další subjekty (tzv. provozovatelé přenosu vysílání, slovy směrnice „distributoři signálu“³).

Doplnění definice vysílání

V souvislosti s úpravou tzv. provozovatelů přenosu vysílání (distributorů signálu) a tzv. přímého dodání signálu podle

čl. 8 směrnice OnlineSatCab byla doplněna definice vysílání v § 21 odst. 1. Za vysílání se nově považuje také takový způsob distribuce signálu koncovým uživatelům, tj. (televizním) divákům a (rozhlasovým) posluchačům, označovaný směrnici jako tzv. přímé dodání signálu (v angl. „direct injection“), na kterém se podílejí vysílatel a provozovatel přenosu vysílání. S ohledem na to, že se na provozovatele přenosu vysílání nevztahují odstavce 5 až 7 uvedeného paragrafu, poskytuje se licence k užití provozovateli přenosu vysílání, v souladu s tzv. komunikační teorií, v místě konečného užití (tj. tam, kde je obsah konzumován divákem nebo posluchačem). Vysílateli se licence poskytuje v souladu s emisní teorií v místě, ze kterého je signál vyslán.

Doplňkové služby vysílatelů

Do nového § 21a se doplnila definice tzv. doplňkových služeb vysílatelů. Rozumí se tím simulcasting (tj. „vysílání prostřednictvím internetu“ současně s vysíláním), služby zpětného zhlédnutí (tzv. catch up) a dále online zpřístupňování tzv. doplňkových materiálů, jako jsou upoutávky, fotografie z natáčení, recenze a jiný takový obsah, který obohacuje nebo jinak rozšiřuje odvysílané nebo k vysílání připravené televizní a rozhlasové programy.

Cílem směrnice, potažmo novely AZ, bylo pro tyto služby zjednodušit získávání licencí. Proto zavedla fikci – na

1 Článek je podrobnější verzí příspěvku předneseného na konferenci Aktuální otázky práva duševního vlastnictví pořádané Vrchním soudem v Praze dne 19. dubna 2023.

2 Zákon č. 429/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

3 K terminologii viz zejm. důvodová zpráva k návrhu novely AZ.

základě zásady země původu, která se uplatní na vztahy mezi nositeli práv nebo subjekty je zastupujícími (kolektivní správce) a vysílately, že k úkonu sdělování a zpřístupňování děl nebo jiných předmětů ochrany veřejnosti, k nimž dochází při poskytování konkrétních doplňkových online služeb vymezených zákonem, dochází výlučně v členském státě, v němž je umístěno ústředí vysílatele. Vysílateli, který bude mít zájem zpřístupňovat přeshraničně typy programů vymezené v AZ v ostatních státech EU/EHP, bude stačit získat licenci k takovému užití pro území České republiky. Touto zásadou zároveň není nijak dotčena smluvní svoboda nositelů práv a vysílatelů, aby se v souladu s právem EU dohodli na omezení využívání těchto práv.

Výše zmíněná zásada země původu se bude vztahovat na typy programů vyjmenované novelou. V případě rozhlasového vysílání bez omezení, tj. na jakékoli rozhlasové programy. V případě televizních programů se tato zásada nebude vztahovat na vysílání sportovních událostí a děl a jiných předmětů ochrany, které jsou součástí vysílání sportovních událostí, avšak bude se vztahovat na zpravodajské pořady a pořady o aktuálních událostech nebo plně financovanou vlastní produkci vysílatele.

Technologicky neutrální definice přenosu vysílání

S ohledem na novou, technologicky neutrální, definici pojmu přenos vysílání (ve smyslu autorského práva) zavedenou teprve směrnicí OnlineSatCab byla zpřesněna definice tohoto pojmu i v § 22 odst. 1.⁴ Stejně tak byla zpřesněna i definice pojmu kabelový přenos v § 22 odst. 2, která byla v AZ ponechána s ohledem na její ponechání i v unijním právu.

Povinná a rozšířená kolektivní správa práva na přenos vysílání

Směrnice OnlineSatCab, na rozdíl od české právní úpravy zavedené novelou autorského zákona č. 102/2017 Sb., s účinností od 19. dubna 2017, neumožňuje režim povinné kolektivní správy pro veškeré případy přenosů vysílání. Pro přenosy vysílání online prostřednictvím tzv. neřízeného prostředí (tj. pro takové typy

přenosů prostřednictvím internetu a podobných sítí, které nejsou přístupné např. po přihlášení pomocí přístupových údajů⁵ – srov. bod 14 odůvodnění směrnice OnlineSatCab) umožňuje směrnice zavést nanejvýše tzv. rozšířenou kolektivní správu práva na přenos vysílání, umožňující nositelům práv provést tzv. opt-out (a nebýt pro tento případ užití kolektivním správcem zastupován). Z toho důvodu bylo nutno příslušným způsobem upravit § 97d odst. 1 písm. c) týkající se povinné kolektivní správy práva na přenos vysílání a doplnit nové písm. n) do § 97e odst. 4 obsahujícího výčet práv, které lze spravovat v režimu rozšířené kolektivní správy.

Přechodná ustanovení

V závěru novely AZ je uvedeno několik přechodných ustanovení, kopírujících přechodná ustanovení obou směrnic EU z roku 2019. Týkají se zejména dopadů novely na existující smluvní vztahy.

Změny nesouvisející s implementací směrnic EU z roku 2019

Součástí novely AZ 2022 se na základě přijatých poslaneckých pozměňovacích návrhů staly také dvě změny, které se směrnicemi z roku 2019 nesouvisejí. V obou případech šlo o pozměňovací návrhy z dílny České pirátské strany.

První změna se týká § 23 autorského zákona, jenž upravuje jeden ze způsobů sdělování autorských děl a jiných předmětů ochrany veřejnosti, a to prostřednictvím TV nebo rozhlasových přijímačů umístěných v provozovnách, např. v obchodech, v provozovnách služeb, v hotelech, v dopravních prostředcích apod. S poukazem na judikaturu Soudního dvora EU byla do § 23 doplněna kritéria, při jejichž kumulativním splnění se „hudba v provozovně“ nebude považovat za sdělování veřejnosti ve smyslu autorského zákona.⁶ Při výkladu této nové úpravy je nutno vycházet ze všech relevantních judikátů Soudního dvora EU a vykládat ji velmi restriktivně.⁷

4 V autorském zákoně byla technologicky neutrální definice pojmu přenos vysílání zavedena již novelou č. 102/2017 Sb.

5 Viz např. bod 14 odůvodnění směrnice OnlineSatCab.

6 Podle § 23 věty třetí se za provozování rozhlasového a televizního vysílání (...) nepovažuje zpřístupňování díla pro úzký okruh osob, jestliže toto zpřístupnění je nahodilé a nezávislé na přání příjemců a není výdělečné povahy.

7 Viz mj. vystoupení ministra kultury při projednávání návrhu novely AZ v Parlamentu.

Druhá změna se týká tzv. živých hudebních produkcí (zejm. koncertů, tanečních zábav a jiných akcí „s živou hudbou“) a povinnosti ohlašovat takové hudební produkce kolektivnímu správci OSA. Dosud se, podle již dříve zavedeného pravidla, nemusely ohlašovat produkce, kdy jsou provozovány pouze výtvořky tradiční lidové kultury (folklor, a to v autorsky nezpracované, a tudíž autorskoprávně nechráněné podobě).⁸ Na základě doplnění § 98c odst. 4 se nově nebudou muset kolektivnímu správci OSA ohlašovat dva další typy živých hudebních produkcí, a to produkce, kdy, zjednodušeně řečeno, kapela bude hrát své vlastní skladby a zároveň autoři skladeb nebudou zastupováni kolektivním správcem OSA pro živé provozování, a dále produkce, kdy budou provozována pouze volná díla (tj. díla, u nichž již došla doba trvání ochrany práv).

Dílčí změny dalších právních předpisů

Jak vyplývá z názvu zákona č. 429/2022 Sb., kromě samotného autorského zákona došlo – vedle již výše zmíněných změn v úpravě licencí v občanském zákoníku – ke změnám také v několika dalších právních předpisech. Ve všech případech jde o změny související s novelou AZ, a to buď s doplněním nových práv nebo se změnou terminologie.

Do § 3 odst. 2 živnostenského zákona⁹ obsahujícího výčet činností fyzických osob, které nejsou živností, se doplnila pod písmenem m) činnost zapsaných prostředníků podle autorského zákona. Do § 270 trestního zákoníku¹⁰ obsahujícího skutkovou podstatu porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi, se v souvislosti se zavedením nových práv vydavatelů tiskových publikací doplnila nová kategorie předmětů ochrany, a to tisková publikace.¹¹

Zbývající změny provedené v zákoně o právu na informace o životním prostředí¹² a v zákoně o základních registrech¹³ souvisejí pouze se změnou terminologie v autorském zákoně, konkrétně s nahrazením slov „vytěžování“ v § 90 (ve znění před novelou AZ) novou formulací.¹⁴

Závěr

Na hodnocení dopadů novely je zatím, v okamžiku publikace tohoto příspěvku, ještě brzy. S výjimkou výše zmíněných částí novely týkajících se nových práv vydavatelů tiskových publikací a tzv. úložišť zatím nejsou, přinejmenším Ministerstvu kultury, k dispozici žádné informace nebo poznatky o dopadech nové právní úpravy do aplikační praxe.

Stejně tak lze zatím těžko odhadovat, kdy a s čím dalším se bude autorské právo, resp. legislativci potýkat v budoucnu. Technologický vývoj se nijak nezpomaluje a jak známo, autorské právo bývá většinou vždy o nějaký ten krok pozadu. Jsme toho svědky i nyní, zejména v souvislosti s rozvojem umělé inteligence.

Před necelými deseti lety, kdy se začala připravovat modernizace unijního autorského práva, byly obavy, aby autorské právo nebylo brzdou pokroku a nebránilo rozvoji tzv. umělé inteligence. Jen co se zavedla nová úprava umožňující využívat autorskoprávně chráněný obsah pro tyto účely, již je autorské právo vystaveno dalším výzvám: diskutují se např. otázky autorství děl vytvářených s pomocí umělé inteligence nebo i samotnou umělou inteligencí.

Jednu jistotu zřejmě máme: velká novela AZ 2022 rozhodně nebyla novelou poslední. ✓

8 Srov. § 3 písm. b) autorského zákona.

9 Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

10 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

11 Jak je uvedeno v důvodové zprávě k návrhu novely AZ, s ohledem na konstrukci skutkových podstat v zákoně č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, nebylo nutno obdobně doplnit i tento zákon. Trestní odpovědnost dopadá podle § 7 uvedeného zákona i na osobu právnickou.

12 Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

13 Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

14 Změna terminologie byla provedena Legislativní radou vlády při projednávání návrhu novely AZ, mj. v souvislosti se zavedením nové zákonné licence pro „vytěžování textů a dat“ (tzv. text and data mining). Cílem je pouze změna pojmosloví (snaha vyhnout se slovu „vytěžování“ obecně), nikoli obsahová změna právní úpravy databází.

Evropský obranný fond a otázka duševního vlastnictví

Ing. Radka Konderlová, MBA,

vrchní ředitelka sekce průmyslové spolupráce

Ministerstvo obrany

Otázky obrany jsou jednou z mála oblastí, v níž si členské státy Evropské unie uchovávají národní suverenitu. Pokud jsou v této oblasti přijímána v rámci Unie společná rozhodnutí, děje se tak na základě jednomyslnosti a na úrovni Rady EU nebo Evropské rady. Tato oblast je neodmyslitelně spjata s jedním z pilířů evropské obrany a tím jsou vojenské schopnosti, potažmo schopnosti evropského obranného průmyslu do těchto vojenských schopností armád členských států Unie přispět svými technologiemi. Vyspělost a konkurenceschopnost evropského obranného průmyslu je tak chápána jako nezbytný prvek evropské strategické autonomie a schopnosti Evropy vojensky se bránit. Z tohoto důvodu od roku 2017 Evropská komise přichází s nástroji, jejichž cílem je financování projektů rozvoje schopností obranného průmyslu založených na spolupráci mezi členskými státy Unie. Posledním a platným nástrojem je Evropský obranný fond (EDF). Obranný průmysl je jedno z technologických odvětví, které je nejen intenzivní na vznik práv duševního vlastnictví, ale také podléhá silné regulaci na všech úrovních (národní i nadnárodní).

Co je Evropský obranný fond – cíle a priority

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond a zrušuje nařízení (EU) 2018/1092 (dále

jen „Nařízení EDF“) dalo vznik Evropskému obrannému fondu, který je nástrojem Evropské komise **na podporu inovací, výzkumu a vývoje v obranném sektoru**. Činí tak prostřednictvím poskytování finanční podpory **projektům spolupráce mezi členskými státy Evropské unie a průmyslovými odvětvími souvisejícími s obranou**, aniž by nahrazoval úsilí členských států. Má tak přispět k inovativní a konkurenceschopné obranné průmyslové základně v členských státech Unie. EDF je programován na období 2021–2027 s celkovým rozpočtem 8 mld. eur a představuje významný krok k posílení evropských obranných kapacit a podpoře přeshraniční spolupráce v obranném průmyslu. Finanční prostředky v EDF jsou přidělovány ve dvou pilířích:

- 2,7 miliardy eur na financování kooperativního výzkumu v oblasti obrany s cílem reagovat na vznikající a budoucí bezpečnostní hrozby,
- 5,3 miliardy eur je určeno na spolufinancování kooperativních projektů v oblasti rozvoje vojenských schopností,

přičemž 4 % až 8 % rozpočtu je vyčleněno na vývoj nebo výzkum přelomových technologií (z angl. EDTs – Emerging and Disruptive Technologies), které mají potenciál vytvářet převratné inovace.

Hlavními příjemci jsou podniky všech velikostí a výzkumné subjekty v celé EU a Norsku (jakožto přidružené zemi Unie). Fond podporuje konkurenceschopné a kooperativní obranné projekty v průběhu celého cyklu výzkumu a vývoje se zaměřením na projekty vedoucí k nejmodernějším a interoperabilním obranným technologiím a vybavení. Podněcuje rovněž inovace a stimuluje přeshraniční účast malých a středních podniků. Pracovní program a priority jsou vymezeny na

základě priorit v oblasti obranných schopností, na nichž se dohodly členské státy v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky, a zejména v kontextu plánu rozvoje svých vojenských schopností. Hlavní priority se týkají špičkových technologií, jako jsou například autonomní systémy (včetně bezpilotních letounů), zpravodajsko-dohledové služby, kybernetická bezpečnost, prostředky elektronického boje, nové materiály.

V kontextu EDF hraje duševní vlastnictví klíčovou roli při podpoře inovací a konkurenceschopnosti. Účastníci společných obranných projektů přinášejí své specializované znalosti, technologie a výsledky výzkumu.

Duševní vlastnictví a obranný sektor

Obranný trh je jedinečný: jedinými koncovými zákazníky jsou vlády a obranné produkty jsou často prodávány a nakupovány v režimu vláda-vláda. Je to proto, že exportní zákazníci chtějí operačně relevantní a ověřené produkty s plnou jistotou, že současně s nimi budou mít k dispozici související doktrínu, výcvik a podporu. Mateřské vlády také určují, kam mohou být výrobky vyváženy a jaká případná omezení mají být uplatněna.

To umožňuje zákazníkovi odhalit průmyslovému partnerovi důležité provozní parametry a omezení. Průmysl mezitím může využít své dlouholeté know-how

a technologie, vybudované na základě předchozího vývoje, výzkumu a provozních zkušeností s výrobky minulé generace, aby maximalizoval účinnost nového výrobku.

Z výše uvedeného je tak zřejmé, že duševní vlastnictví je motorem průmyslu vyvíjejícího vojenské systémy, nad nímž se obranné společnosti snaží zajistit co nejpřísnější právní ochranu, včetně přísných smluvních podmínek, požadavků na zachování důvěrnosti a dalších prostředků, které pomáhají zabránit zneužití/prozrazení.

EDF a práva duševního vlastnictví

Základní podmínkou čerpání finančních prostředků z Evropského obranného fondu na konkrétní projekty spolupráce je vytvoření konsorcia subjektů z alespoň tří členských zemí EU a Norska jakožto přidružené země. Jedním z kritických aspektů takové spolupráce se tak logicky stala správa a ochrana duševního vlastnictví. V kontextu EDF hraje duševní vlastnictví klíčovou roli při podpoře inovací a konkurenceschopnosti. Účastníci společných obranných projektů přinášejí své specializované znalosti, technologie a výsledky výzkumu. Ochrana práv duševního vlastnictví se tak stává klíčovou i proto, aby motivovala zúčastněné strany ke sdílení jejich vlastnických informací a zároveň zajistila, že jejich příspěvky zůstanou chráněny.

Dosažení křehké rovnováhy mezi ochranou duševního vlastnictví a sdílením znalostí v obranném průmyslu, který produkuje technologie vyznačující se vysokým podílem práv duševního vlastnictví, je složitý úkol. Obtížnost vyjednávání kompromisu u čl. 23 Nařízení EDF toho byla důkazem. Evropský obranný fond však nakonec zaujímá k řešení této výzvy pragmatický přístup. Výzkumné organizace od počátku požadovaly ochranu práv všech účastníků projektu, nejen zástupců velkého průmyslu. Pravidla a pokyny stanovené Evropským obranným fondem tak uznávají potřebu ochrany duševního vlastnictví s cílem podpořit účast různých subjektů, včetně soukromých průmyslových odvětví a výzkumných institucí. Zároveň podporuje transparentnost, spolupráci a přístup k výsledkům, aby se usnadnilo širší využití výsledků a maximalizoval dopad financovaných projektů.

Vlastnictví práv

Vlastnictví a práva na využívání jsou v rámci EDF rozhodujícími aspekty. Jelikož fond podporuje pouze fáze výzkumu a vývoje obranných produktů a technologií, Unie by v zásadě neměla nabýt vlastnictví nebo práv duševního vlastnictví, pokud jde o produkty nebo technologie, jež jsou výsledkem financovaných akcí. Výjimku tvoří pouze případy, kdy by podpora Unie byla poskytnuta zadáním veřejné zakázky. V takovém případě je Unie vlastníkem výsledků a členské státy a/nebo přidružené země mají na základě své písemné žádosti bezplatné právo na nevýhradní licenci na používání výsledků.

Jinak však obecně platí, že duševní vlastnictví vytvořené v rámci projektů spolupráce financovaných z EDF zůstává subjektu nebo subjektům, které jej vytvořily. U výzkumných akcí by však členské státy a přidružené země, které o to mají zájem, měly mít možnost využít výsledky financovaných akcí a účastnit se návazného kooperativního vývoje, a proto jsou povoleny odchylky od této zásady. EDF tak vyzývá účastníky, aby zvážili širší dopad své práce a prozkoumali možnosti společného vlastnictví nebo nevýhradního licencování s cílem podpořit přenos technologií a jejich komercializaci. Jedním ze základních aspektů ochrany duševního vlastnictví v rámci EDF tak v kontextu výše uvedeného je, že účastníci řešitelského konsorcia musí na začátku projektu spolupráce nastínit své strategie duševního vlastnictví. Tato předběžná dohoda zajišťuje, že všechny zúčastněné strany znají konkrétní pravidla týkající se práv duševního vlastnictví, udělování licencí a využívání. Cílem těchto dohod je předcházet sporům a konfliktům v dalším průběhu projektu a zajistit jeho průběh a úspěch.

Skutečnost, že účastníci musí dopředu dohodnout pravidla pozdějšího nakládání se vzniklými právy duševního vlastnictví je přitom v rámci EDF klíčová. Oproti programům předcházejícím Evropskému obrannému fondu (*PADR – Preparatory Action on Defence Research a EDIDP – European Defence Industrial Development Programme*), v nichž mohli příjemci grantů téměř bez omezení výsledky akcí chránit, převádět nebo licencovat, a to i mimo EU, a vydělávat peníze navzdory poskytnutí přístupových práv svým bývalým partnerům v projektu, se tato povinnost obsažená v EDF snaží

předejít nejen situaci, kdy z veřejných prostředků profituje pouze úzká skupina subjektů (často velkých koncernů obranného průmyslu), ale i sporům z této „rozvolněnosti“ pravidel vyplývajících. Jelikož vyjednávání dohod spolupráce v rámci konsorcií implementujících projekty EDF je poměrně zdoluhavý proces, jehož délka se prodlužuje s počtem členů konsorcia (někdy i více než deset subjektů), a protože úspěšné projekty z první výzvy EDF z roku 2021 jsou v počáteční fázi realizace, teprve praxe ukáže, zda a do jaké míry bylo toto opatření účinné.

Jedním ze základních aspektů ochrany duševního vlastnictví v rámci EDF tak v kontextu výše uvedeného je, že účastníci řešitelského konsorcia musí na začátku projektu spolupráce nastínit své strategie duševního vlastnictví.

Omezení a kontrola práv

Výsledky akcí, které jsou podpořeny z EDF, nepodléhají žádné kontrole ani omezení ze strany nepřidružených třetích zemí nebo subjektů nepřidružených třetích zemí, ať už přímo, nebo nepřímo prostřednictvím jednoho nebo více zprostředkujících právních subjektů, a to ani, pokud jde o přenos technologií. „Výsledky“ se pro účely EDF rozumí jakékoli hmotné či nehmotné účinky akce, jako jsou údaje, znalosti nebo informace, bez ohledu na jejich formu či povahu a bez ohledu na to, zda mohou

být chráněny, jakož i veškerá práva s nimi spojená, včetně práv duševního vlastnictví.

V rámci EDF byla zavedena zvláštní ustanovení na ochranu výsledků finančně podporovaných činností v oblasti výzkumu a vývoje a jejich dostupnosti v EU. Zahrnují povinnost předem oznámit Evropské komisi převod výsledků a souvisejícího duševního vlastnictví (a udělování výlučných licencí na výzkumné činnosti) nepřídruženým třetím zemím nebo subjektům ve třetích zemích a povinnost refundovat finanční prostředky EU v případě, že by tento převod výsledků duševního vlastnictví ohrožoval bezpečnost a obranné zájmy Unie a jejích členských států nebo cíle EDF. I tato povinnost zavedená v rámci EDF je zcela zásadní. Subjekty obranného průmyslu se vyznačují vysokou mírou internacionalizace, v praxi tak může být účastníkem projektu EDF společnost etablovaná v EU či Norsku, jejíž matka se však nachází ve třetí nepřídružené zemi (často je to USA nebo po brexitu též Velká Británie). Na výsledky akcí podpořených z EDF by se tak mohla později vztahovat nejen omezující pravidla třetích zemí (například při potřebě transferu technologie do jiné země v rámci mezinárodních vojenských misí), ale evropská průmyslová základna by nad nimi mohla ztratit kontrolu, byť byla financována z veřejných prostředků Unie.

Role Evropské obranné agentury

Významnou roli při podpoře provádění EDF, včetně dohledu nad aspekty spolupráce v oblasti duševního vlastnictví, hraje Evropská obranná agentura (EDA), která je mezivládní agenturou Evropské rady. Tvoří ji 26 členských států (členem není Dánsko), a je tak pod jejich přímou kontrolou. Hlavním posláním EDA je rozvoj evropských vojenských schopností prostřednictvím kooperativních programů členských států EDA. Agentura EDA úzce spolupracuje s evropským obranným průmyslem s cílem zlepšit evropskou obrannou technologickou a průmyslovou základnu, pomoci posílit toto odvětví a zajistit jeho větší konkurenceschopnost. Pro Evropský obranný fond má EDA zajišťovat právě dodržování pravidel v oblasti duševního vlastnictví a pomáhat účastníkům při řešení případných problémů týkajících se ochrany duševního vlastnictví, udělování licencí nebo jejich využívání.

Závěr

Evropský obranný fond představuje cestu k posílení evropských obranných schopností prostřednictvím spolupráce a inovací. Ochrana duševního vlastnictví hraje ústřední roli při podpoře této spolupráce tím, že zajišťuje spravedlivé a bezpečné prostředí pro sdílení znalostí, technologií a výsledků výzkumu. Díky správné rovnováze mezi ochranou duševního vlastnictví a sdílením znalostí podporuje EDF spolupráci různých zúčastněných stran. Ta je hnací silou vývoje špičkových obranných technologií a systémů, z nichž mají prospěch všechny členské státy. Vzhledem k tomu, že EDF podporuje projekty spolupráce, bude ochrana duševního vlastnictví i nadále rozhodujícím aspektem jeho úspěchu při utváření evropského obranného prostředí prostřednictvím podpory obranných technologických kapacit Unie. Nicméně je potřeba zmínit, že nástroj EDF funguje teprve od roku 2021. Proto ještě není možné vyhodnotit, zda jsou pravidla a povinnosti, jež byly nastaveny v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví v rámci nařízení EDF a zejména v konsorciálních dohodách u jednotlivých projektů, pro dosažení tohoto cíle fondu efektivní. ✓

Použité zdroje:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0697&qid=1692734555378>
- web evropské asociace obranného a leteckého průmyslu (ASD – Aerospace and Defence Association)

Praktická zkušenost s Inovačními vouchery

Ing. Ivan Lukšiček,

patentový zástupce, CEO, PatentEnter, s.r.o.

Bc. Šárka Švihálková,

dotační specialista, PatentEnter, s.r.o.

Od spuštění dotační výzvy Inovační vouchery – ochrana práv průmyslového vlastnictví, výzva I – slibující při registraci průmyslových práv proplacení nejen části úředních poplatků, ale také nákladů za související služby patentových zástupců nebo advokátů uběhlo 11 měsíců a ukončení sběru žádostí se s koncem roku 2023 kvapem blíží. Ideální čas bilancovat, jak výhodné vlastně Inovační vouchery jsou a jak se jim daří plnit svůj cíl „zvýšit intenzitu využívání nástrojů ochrany práv průmyslového vlastnictví“.

Očekávání

Zkušenosti s podporou v rámci programu SMEFond od EUIPO nám ukázaly, že získat podporu pro malé a střední podniky nemusí být vždy spojeno s náročnou administrativou. Na první pohled bylo zřejmé, že cesta k podpoře prostřednictvím Inovačních voucherů není tak jednoduchá, proto jsme k nim přistoupili s pokorou a současně i s přesvědčením, že se jedná o další smysluplnou a v rámci možností dobře mířenou podporu českým podnikatelům a projektům; podporu, která ve srovnání s jinými dotačními tituly umožňuje žadatelům investované prostředky relativně snadno získat zpět a která oprávněně vzbuzovala naději na zvýšení zájmu o nákladnější formy průmyslověprávní ochrany, než nabízí program SME Fond. Navíc jsme vnímali velký potenciál ve způsobilých výdajích, kam bylo možné zahrnout nejen již uskutečněné výdaje, ale i další výdaje, které nastanou do zveřejnění nebo zápisu přihlášek průmyslových práv.

Samotná dotační výzva byla spuštěna dne 15. 9. 2022, nicméně potřebné dokumenty k ní byly k dispozici již s měsíčním předstihem. Této skutečnosti jsme využili k nastudování administrativní části, abychom byli maximálně připraveni ihned po zahájení sběru žádostí být žadatelům plně nápomocni. Relativně nízká alokace výzvy – ve výši 50 000 000 Kč, nás v tomto postupu jen utvrzovala. Vzhledem k naší historické zkušenosti s administrací obdobné podpory jsme se rozhodli pro administraci Inovačních voucherů ve vlastní režii s tím, že nemalou výhodou je nám při tom také detailní znalost problematiky ochrany průmyslovými právy.

Celý proces jsme chtěli vyzkoušet na jednodušším případě. Pro podání první žádosti jsme zvolili případ klienta, který měl podanou a dosud nezveřejněnou právě jednu mezinárodní přihlášku vynálezu a který v době podání mezinárodní přihlášky s podobnou možností podpory ani nepočítal. Začátkem září jsme se už mohli připravovat na podání první žádosti. Podle harmonogramu výzvy jsme si vytvořili následující představu o průběhu:

- září 2022 – podání Žádosti o podporu
- listopad / prosinec 2022 – získání Rozhodnutí o poskytnutí dotace
- prosinec 2022 / leden 2023 – dochází ke zveřejnění mezinárodní přihlášky vynálezu
- leden / únor 2023 – podání Žádosti o platbu a zajištění proplacení prostředků klientovi.

Vlastní průběh

Inovační vouchery jsou násobně náročnější než SME Fond od EUIPO, to bylo jasné od začátku. Administrativa

probíhá ve specializovaném informačním systému ISKP21+, správa projektů je víceletá, je doprovázena průběžnými monitorovacími zprávami a k proplacení dotace je potřeba doložit více dokumentů než pouhé potvrzení o vedení účtu a přihlášku zvoleného průmyslového práva. To, co u SME Fondu zabere pár minut, se u Inovačních voucherů měří na hodiny.

První zádrhel nastal hned v úvodním kroku – výzva nespécifikuje různé situace, ke kterým v řízeních o průmyslových právech může docházet. Nebylo zřejmé, jak postupovat např. v případě rozšiřování projektu o navazující přihlášky průmyslových práv, odbočení na užitný vzor ani například při změně názvu přihlášky vynálezu. Velkou neznámou byl také obsah budoucích monitorovacích zpráv, předpokládaná doba udržitelnosti projektů, ale třeba i podoba omezení dispozice se získanými průmyslovými právy. Jen komunikací k upřesnění takových situací jsme nakonec strávili necelé dva měsíce a Žádost o podporu v našem pilotním projektu podávali až začátkem listopadu.

V prosinci 2022 pak došlo ke zveřejnění přihlášky vynálezu, což podle ideálního harmonogramu znamená ukončení projektu a přípravu Žádosti o platbu. Ovšem pouze pokud máte vydané Rozhodnutí o poskytnutí dotace, jehož vzor neexistoval až do poloviny května 2023.

Zkraje roku 2023 jsme měli splněny formální i věcné náležitosti Žádosti o podporu a mysleli, že jsme jen krůček od vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Mezi kontrolou Žádosti a vydáním Rozhodnutí však probíhá nijak neohrazené období, kdy je detailně zkoumána způsobilost žadatele.

U způsobilosti žadatele se vyplatí na chvíli zastavit. Nejde jen o to, zda žadatel sám nepřekročí maximální hodnoty stanovené pro počet zaměstnanců, roční obrat a bilanční sumu roční rozvahy. Podpora je určena primárně pro malé a střední podniky (MSP), ke kterým se přistupuje v rámci definice jednoho podniku, a sice zkoumá se žadatel a další propojené a partnerské podniky, případně rodinní příslušníci. Definice MSP je složitá a situační a oficiální česká uživatelská příručka k definici malých a středních podniků mající necelých 60 stran poskytuje pouze orientační informace, takže můžete pouze doufat, že jste vy i hodnotitel určili správné podniky a za pár let vás při kontrolním dotačním auditu nečeká žádné překvapení.

Zároveň nestačí, když žadatelem je MSP, fyzická osoba podnikající v ČR s IČO nebo organizace pro výzkum a šíření znalostí. Nestačí také splnění podmínky, že žadatelé nerealizují projekt v Praze. Je potřeba zkontrolovat, aby žadatelé měli zapsanou správnou podnikatelskou činnost v příslušných rejstřících, aby zveřejňovali své účetní závěrky a aby byli připraveni dle potřeby dokládat účetní závěrky svých firem i firem svých přímých příbuzných. Také musí mít vlastní kapitál a nevyhovět definici tzv. podniku v obtížích, což může znamenat překážku např. pro firmu, která se v posledních letech soustředila na vývoj nového řešení, investovala do něj nemalé prostředky a právě potřebuje podporu při ochraně svého duševního vlastnictví, ale návratnost těchto investic ji teprve čeká. Nepříjemné situace pak mohou nastat u žadatelů, kteří se pohybují v blízkosti hranice MSP a k překročení maximálních hodnot ukazatelů dojde třeba až v průběhu administrace žádosti.

Když nám nakonec bylo začátkem června doručeno k odsouhlasení Rozhodnutí o poskytnutí dotace, bohužel jsme zjistili, že se podmínky v Rozhodnutí rozcházejí s podmínkami komunikovanými na jiných oficiálních kanálech výzvy. Vyřešení tohoto nesouladu si opět vyžádalo pár týdnů. Nepomohlo nám tedy, že jsme podklady pro kontrolu způsobilosti žadatele v našem prvním případě měli připravené předem, ať žadatele v rámci dotačního řízení zatěžujeme co nejméně. Od podání žádosti uběhl půlrok, během kterého jsme museli opakovaně kontrolovat, zda v mezičase nedošlo u žadatele k uzavření dalšího účetního období a před vydáním Rozhodnutí jsme nakonec museli požadované materiály kompletovat znovu a zahrnout do nich i nově uzavřené účetní období.

Nyní je září 2023 a Rozhodnutí o poskytnutí dotace u naší první žádosti konečně máme v ruce. Žádost o platbu k proplacení podpory nás teprve čeká, ale zdá se, že náš první žadatel skutečně získá 75 % prostředků investovaných do zahraniční patentové ochrany, jen podstatně později, než jsme původně očekávali. Po proplacení jsme povinni podat ještě tři monitorovací zprávy – za každý stanovený rok udržitelnosti projektu jednu.

Prošlapat cestu k prvnímu kladnému rozhodnutí nebylo jednoduché. A tvrdit, že teď nás už v výzvy nemůže nic překvapit, by bylo bláhové. Je to náročný a zdoluhavý proces, ale u každé další žádosti se do finise dostáváme

čím dál rychleji. Co u první žádosti trvalo téměř rok, zvládneme nyní za necelé 3 měsíce. Velmi tomu pomáhá fakt, že jsme v mezichase získali představu, jak řešit většinu situací, které v řízení o průmyslových právech a následně při administraci žádosti mohou nastat. Díky patří také pracovníkům Agentury pro podnikání a inovace a projektovým manažerům, kteří byli maximálně vstřícní a pomáhali nám nalézt odpovědi na naše otázky, ač byl pro ně svět průmyslověprávní ochrany většinou málo známý.

Nyní, 11 měsíců od spuštění výzvy s maximální podporou 500 000 Kč na projekt, má pouze 14 žádostí vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Naše obavy z nízké alokace prostředků a z toho, že může brzy dojít k jejich vyčerpání, se nenaplnily a je zde stále ještě prostor pro podávání nových žádostí.

SME Fond, nebo Inovační vouchery?

Do konce sběru žádostí Inovačních voucherů – ochrana práv průmyslového vlastnictví zbývají 4 měsíce. Dost času na to připravit podklady a žádost podat, na druhou stranu málo na to se celý proces naučit. Podobnou lhůtu má také zmiňovaný SME Fond od EUIPO, jehož žádosti lze podávat do 8. 12. 2023. Pojďme tedy shrnout, o jakou podporu se vyplatí žádat a za jakých podmínek.

Podpora u Inovačních voucherů i z SME Fondu je proplácena až zpětně poté, kdy žadatel sám vynaložil prostředky na svou ochranu. Rozdíl mezi těmito programy ale spočívá v časové posloupnosti podání přihlášek průmyslových práv a žádostí o podporu. Zatímco u SME Fondu je zapotřebí nejprve požádat o voucher a teprve poté podávat přihlášky průmyslových práv, u Inovačních voucherů je to naopak, nelze podat Žádost o podporu bez potvrzení o podání přihlášky.

Stejně jako výzva Inovační vouchery – ochrana práv průmyslového vlastnictví, také SME Fond umožňuje získat podporu na všechna základní průmyslová práva. Ze SME Fondu však nelze získat podporu na honorář patentového zástupce a související služby, ale pouze na úřední poplatky za přihlášky. SME Fond je proto vhodný pro všechny malé nebo střední podniky a osoby s IČO, které usilují

o průmyslověprávní ochranu v malém rozsahu, typicky o národní nebo unijní ochranné známky nebo průmyslové vzory, kde je možné získat 75% slevu na poplatky, nebo mezinárodní přihlášky těchto práv, kde je sleva na poplatcích 50 %. Oproti Inovačním voucherům SME Fond nemá totiž stanovenou minimální hranici podpory.

Zároveň je SME Fond vhodný také pro podniky začínající s ochranou duševního vlastnictví. Díky dotované službě IP Scan mohou žadatelé získat základní přehled o stavu svého duševního vlastnictví a předběžnou, individualizovanou diagnostiku v této oblasti za zlomek ceny – 90 eur namísto 900 eur .

Zásadními omezeními SME Fondu je maximální výše podpory. Každý žadatel může získat podporu ve výši maximálně 1 000 eur na poplatky za přihlášky ochranných známek a průmyslových vzorů, 1 500 eur na poplatky za přihlášky vynálezů a 810 eur za IP Scan. Inovační vouchery pak začínají na dvojnásobku této částky – minimální výše podpory v rámci této výzvy je 50 000 Kč. Inovační vouchery tak budou volit spíše žadatelé usilující o získání patentu a užitého vzoru, kterým předcházela detailní patentová rešerše, nebo žadatelé, kteří mají ambice získat široký teritoriální rozsah ochrany pro svá průmyslová práva, a jejichž pořizovací náklady jsou tedy vyšší. S ohledem na výše popsanou administrativní náročnost žádostí se ale skutečně vyplatí až v případech, kde se výše žádané podpory nepohybuje při spodní hranici, ale počítá se spíše ve stovkách tisíc korun. U projektů, které vyžadují vybudovat větší portfolio průmyslových práv a ve svých celkových způsobilých nákladech přesáhnou i strop 500 000 Kč na projekt, je možné samozřejmě kombinovat obě formy podpory, případně zvážit rozdělení různých průmyslových práv v projektu do více Inovačních voucherů.

Závěr

Obě podpory poskytují žadatelům možnost získat podporu na ochranu jejich značky, designů či vynálezů. Jak je však z výše uvedených slov patrné, každá z nich je vhodná pro zcela jiný typ žadatele. Bude tak i nadále zejména na patentových zástupcích a advokátech, aby své klienty správně nasměrovali a maximalizovali přínos podpory, kterou oba programy nabízejí. ✓

Evropské právo

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 396/18

V daném případě stížnost směřuje proti rozhodnutí odporové divize, kterým byl evropský patent ponechán v platnosti v pozměněném znění.

Pomocné žádosti 2, 4 a 6 byly podány u odporové divize, ale nebyly připuštěny do řízení, protože pořadí žádostí bylo během ústního jednání změněno, takže byly podány po pomocné žádosti, která připuštěna byla.

Tyto žádosti nepředstavují obranu proti odporu podanému oponentem, neboť neomezují žádost vedenou v prvním stupni. Jsou součástí stížnosti majitele patentu.

Zatímco v žádostech diskutovaných v prvním stupni byly hydrofobní bloky kopolymeru strukturně definovány, tyto žádosti obsahovaly nezávislý (dodatečný nebo alternativní) nárok, ve kterém byly hydrofobní bloky definovány odkazem na jejich Tg.

Přestože tyto žádosti již byly podány v prvním stupni, změna pořadí provedená majitelem patentu zabránila odporové divizi rozhodnout o tomto alternativním znění. To je relevantní, pokud jde o jejich přípustnost do stížnostního řízení.

Projednávat toto alternativní znění poprvé ve stížnosti by bylo v rozporu s primárním účelem stížnosti, kterým je soudní přezkum napadeného rozhodnutí.

Tyto žádosti proto nebyly podle čl. 12(4) RPBA připuštěny do řízení. S přihlédnutím k výše uvedenému stížnostní senát jak napadené rozhodnutí, tak i patent jako takový zrušil.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 500/20

V daném případě stížnost směřuje proti rozhodnutí odporové divize, kterým byl odpor zamítnut.

Vynález se týká tlumení nežádoucího kmitání rotorových listů větrné turbíny.

Stížnostní senát odmítl různé argumenty o nedostatečném popisu vznesené oponentem. Zejména nevidí žádné rozpory v nároku, rozumí tomu, jak vynález funguje, a nevidí žádné problémy, pokud jde o uskutečnitelnost odborníkem v oboru podle vysvětlení uvedených v patentovém spisu.

Stížnostní senát pak využil této příležitosti k zamyšlení nad typem argumentu, stále častějším v mechanice, podle kterého není vynález dostatečně popsán v celém nárokovaném rozsahu. Kritizuje zejména skutečnost, že tento přístup vyvinutý v chemii u vynálezů týkajících se rozsahu složení nebo rozsahu parametrů je nesprávně aplikován v oblasti mechaniky.

Tam, kde vynález nezahrnuje rozsah hodnot parametrů nebo složení, ale je zaměřen na koncept vyjádřený v termínech generických strukturálních nebo funkčních charakteristik zařízení nebo metody, je obecně dostačující poskytnout příklad nebo provedení ilustrující, jak může být koncept uveden do praxe, takže odborník v oboru může pochopit základní principy a reprodukovat vynález bez zbytečného úsilí s využitím svých všeobecných znalostí.

K prokázání nedostatečnosti popisu nestačí vymyslet příklad, který spadá do nároku a který nefunguje, protože

zcela nebo vůbec nedosahuje požadovaného účinku. Takový příklad nedokazuje, že tvrzený koncept nefunguje; spíše odráží omezení, která jsou vlastní jakékoli technologii a která mohou připravit cestu pro budoucí (invenční) vývoj.

Pro namítání nedostatečnosti popisu v takovém případě, jako je tento, platí velmi vysoké důkazní břemeno: oponent musí přesvědčivým argumentem založeným na základních principech, v případě potřeby podpořeným důkazy, prokázat, že tvrzený koncept nefunguje, protože nedosahuje požadovaný účinek v jakékoli míře nebo proto, že je v rozporu s přírodními zákony. Nebo musí prokázat, že patentový spis postrádá informace o důležitém aspektu nárokovaného vynálezu, bez kterého nemůže odborník v oboru nárokovaný vynález realizovat bez nepřiměřeného úsilí.

Stížnostní senát tak dospěl k závěru, že nárokovaný vynález je v souladu s EPC, a proto stížnost odmítl.

Novela Instrukcí k provádění průzkumu v EPÚ k 1. březnu 2023

Mezi hlavní změny patří:

- změny související s pozměněným Pr. 56 EPC (doplnění chybějících částí přihlášky) a novým Pr. 56a EPC (náhrada chybně podaných dokumentů nebo částí přihlášky, mechanismus podobný Pr. 20.5a PCT) vstoupily již v platnost 1. 11. 2022
- A-III 5.1: vynálezcem musí být osoba způsobilá k právním úkonům (J8/20)
- C-III 5: možnost svolat ústní jednání první průzkumovou zprávou v případě vyloučené přihlášky, která má podobný rozsah jako mateřská přihláška, která byla zamítnuta nebo stažena
- C-IV 7.2: hledání národních práv vzhledem k jejich významu pro řízení
- E-III: podrobnosti o ústním jednání prostřednictvím videokonference
- E-III 10.4: je-li žádost o opravu zápisu podána ve lhůtě pro podání stížnosti, divize se bude snažit

ji vyřídit, aby se na ni strana mohla ve stížnosti odvolat

- E-VI 2: praxe týkající se pozměňovacích návrhů podaných před nebo během ústního jednání. Konvergence může být vzata v úvahu při výkonu vlastního uvážení
- E-VIII 5: urychlení odporového řízení v případě žaloby pro porušení práva
- F-IV 4.3: úprava popisu, příklady rozporů mezi nároky a popisem
- F-V 3: nové příklady týkající se jednotnosti vynálezu. Náhodný dosavadní stav techniky čl. 54(2) EPC nelze vzít v úvahu pro aposteriorní námitku nedostatku jednotnosti
- G-IV 7.5.6: dosavadní stav techniky ve zvukové nebo obrazové formě
- G-VI 7: novost díky čistotě, implikovaný nedostatek novosti, novost, pokud musí být pro dosažení požadované čistoty doplněna o návod o stavu techniky
- G-VI 8: novost selektivních vynálezů. S ohledem na výběr v rozmezí hodnot, vypuštění kritéria „daleko od limitů“ a přidání testu spočívajícího ve zkoumání, zda by odborník v daném oboru vážně uvažoval o práci ve společném rozmezí, důležitost ukazatele (T 1571/15)
- H-II 2.4: jsou-li v pokročilé fázi průzkumu navrženy významné změny, prima facie analýza za účelem stanovení doby nezbytné pro jejich přezkoumání, kritérium, které je třeba vzít v úvahu pro použití čl. 137(3) EPC
- H-IV 4: modifikace týkající se objektů, které nebyly předmětem rešerše. Pokud jde o Pr. 137 (5) EPC, připomenutí, že jde o hmotněprávní ustanovení, a nikoli o uvážení připustit, nebo nepřijmout žádost (viz T 2431/19) a připomenutí možnosti přidat prvky z popisu, i když nebyly podrobeny rešerši. ✓

Ing. Emil Jenerál

Vybraná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie **ve věcech duševního vlastnictví za období od dubna do července 2023**

Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie jsou zveřejněna na www.curia.europa.eu v plném znění. V tomto příspěvku budou uvedeny základní informace o vybraných rozhodnutích. Elektronická verze tohoto příspěvku obsahuje i hypertextový odkaz na plné znění rozhodnutí a případně též na tiskovou zprávu, pokud byla pro dané rozhodnutí vydána. Elektronický text je dále vybaven hypertextovými odkazy na právní předpisy, ostatní citovanou judikaturu, jakož i na rejstříkové údaje dotčených práv duševního vlastnictví.

1. Rozsudek Tribunálu¹ (sedmého senátu) ze dne 7. června 2023²

ve věci **T-735/21**

Aprile a Commerciale Italiana v. EUIPO – DC Comics
(návrh na prohlášení za neplatnou **ochranné známky**
spočívající z loga Batmana)

Důkazy předložené Tribunálu nepostačují k prokázání, že ochranná známka EU chránící logo Batmana (netopýra v oválném rámečku) postrádala rozlišovací způsobilost ke dni podání přihlášky.

Právní rámec:

– Čl. 7 odst. 1 písm. b) a c) (absolutní důvody neplatnosti, rozlišovací způsobilost, neexistence popisného charakteru) nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince

1 Ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od jeho oznámení lze proti rozsudku Tribunálu podat kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru omezený na právní otázky.

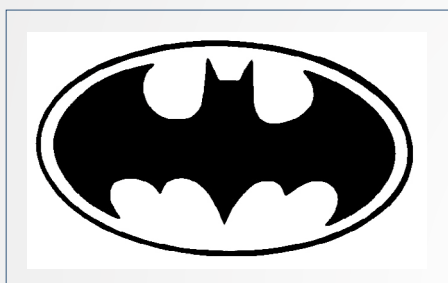
2 Pro toto rozhodnutí vydal Soudní dvůr dne 7. června 2023 tiskovou zprávu č. 92/23, která je dostupná na www.curia.europa.eu.

1993 o ochranné známce Společenství (nyní čl. 7 odst. 1 písm. b) a c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie).

- Čl. 95 odst. 1 (zkoumání skutečností úřadem z úřední moci) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie).

Skutečnosti předcházející sporu:

- Dne 1. dubna 1996 podalo nakladatelství DC Comics přihlášku ochranné známky EU pro následující vyobrazení loga Batmana.

Zdroj: eSearch Plus
<https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/000038158>

- Ochranná známka byla zapsána 2. února 1998 pro výrobky a služby spadající do tříd 9, 14, 16, 21, 24, 25, 28, 30, 32 a 41 Niceského třídění.
- Dne 21. ledna 2019 podali společnost Commerciale Italiana a její jediný společník pan Luigi Aprile návrhy na prohlášení neplatnosti této ochranné známky ve vztahu k výrobkům ve třídách 25 a 28, mezi které patřily oděvy a karnevalové výrobky jako např. kostýmy a masky. Návrh na neplatnost byl podáván z důvodu tvrzené nedostatečné rozlišovací způsobilosti a popisnosti napadené ochranné známky.
- EUIPO tyto návrhy na prohlášení neplatnosti v první i druhé instanci zamítl, protože na základě předložených důkazů dospěl k závěru, že postava Batmana byla vždy spojena s nakladatelstvím DC Comics (vlastníkem napadené ochranné známky) a nebylo prokázáno, že v okamžiku podání přihlášky napadené ochranné známky bylo logo Batmana spojováno s jiným původem nebo že před podáním přihlášky bylo používáno na trhu pro dotčené výrobky, aniž by k tomu vlastník ochranné známky dal

povolení. Společnost Commerciale Italiana a Luigi Aprile se obrátili na Tribunál Evropské unie, aby rozhodnutí EUIPO zrušil. Tribunál jim nevyhověl a jejich žalobu zamítl.

Z rozhodnutí:

- Jak vyplývá z čl. 95 odst. 1 nařízení 2017/1001, je na osobě, která podala návrh na prohlášení neplatnosti, aby uplatnila konkrétní skutečnosti a důkazy zpochybňující její platnost (bod 30 a tam citovaný rozsudek T-320/10 (CASTEL) a jeho bod 28).
- Pouhá okolnost, že si spotřebitelé spojují spornou ochrannou známku s fiktivní postavou, a sice Batmanem, neumožňuje sama o sobě vyloučit, že by tato ochranná známka mohla též označovat původ dotčených výrobků (bod 32).
- Důkazy předložené společností Commerciale Italiana a L. Aprilem nepostačují k prokázání, že ke dni podání přihlášky k zápisu nebyla dotčená ochranná známka spojována s jejím přihlašovatelem (nakladatelstvím DC Comics) nebo že k tomuto dni byla sporná ochranná známka spojována s jiným obchodním původem (bod 42). EUIPO tedy správně dovedl, že sporná ochranná známka **má rozlišovací způsobilost**.
- Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně (společnost Commerciale Italiana a L. Aprile), sporná ochranná známka nemůže postrádat rozlišovací způsobilost pouze z toho důvodu, že je obvykle umístěna na oděvech a kostýmech, a neodchyluje se tedy od zvyklostí odvětví. Jak vyplývá z bodu 42 výše, žalobkyně neprokázaly, že tato ochranná známka neoznačuje pro relevantní veřejnost původ dotčených výrobků jako pocházející od jejího vlastníka, tj. nakladatelství DC Comics (vedlejšího účastníka tohoto řízení), a to ani v případě, kdy je umístěna na oděvu nebo kostýmu (bod 43).
- **Ohledně popisného charakteru** uplatňovali společnost Commerciale Italiana a L. Aprile argument, že ochranná známka popisuje některou z vlastností výrobků z důvodu, že postava Batmana nemůže být vyobrazena bez této ochranné známky. Tribunál tento argument odmítl, protože společnost Commerciale Italiana a L. Aprile dostatečně nevysvětlili důvod, proč by sporná ochranná známka mohla popisovat vlastnosti postavy Batmana, a tím spíše vlastnosti dotčených výrobků (bod 52).

2. Rozsudek Tribunálu (desátého senátu) ze dne 24. května 2023³

ve věci T-2/21⁴

Emmentaler Switzerland v. EUIPO (EMMENTALER)

Výraz „emmentaler“ je vnímán jako popisné označení druhu sýra a nemůže být chráněn jako ochranná známka EU pro sýry.

Tribunál vyjasnil vztah popisných označení a kolektivních ochranných známek.

Právní rámec:

- Čl. 7 odst. 1 písm. c) (absolutní důvod pro zamítnutí – popisný charakter) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie.
- Čl. 74 odst. 2 (kolektivní ochranná známka) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie.

Skutečnosti předcházející sporu:

- Společnost Emmentaler Switzerland získala dne 4. října 2017 u WIPO mezinárodní zápis slovního označení EMMENTALER č. 1378524 pro výrobky „sýry s chráněným označením původu Emmentaler“.
- Mezinárodní zápis byl dne 7. prosince 2017 oznámen EUIPO, který tuto ochrannou známku dne 9. září 2019 zamítl na základě čl. 7 odst. 1 písm. b) a c) nařízení 2017/1001 ve spojení s čl. 7 odst. 2 tohoto nařízení. Proti tomu podala společnost Emmentaler Switzerland odvolání, které bylo zamítnuto rozhodnutím odvolacího senátu EUIPO ze dne 28. října 2020 z důvodu, že přihlášená ochranná známka je popisná. Proti odvolacímu rozhodnutí byla podána žaloba, která byla na základě tohoto rozsudku Tribunálu zamítnuta.

Z rozhodnutí:

- Zkoumané indicie právně dostačujícím způsobem dokazují, že německá relevantní veřejnost označení

EMMENTALER bezprostředně chápe jako označení druhu sýra. Vzhledem k tomu, že k zamítnutí zápisu označení stačí, aby toto označení mělo popisnou povahu v části Unie, která může být případně tvořena jediným členským státem, Tribunál potvrdil rozhodnutí odvolacího senátu EUIPO, které dospělo k závěru, že přihlášená ochranná známka je popisná (body 81–83).

- Čl. 74 odst. 2 nařízení 2017/1001 stanoví, že odchylně od čl. 7 odst. 1 písm. c) tohoto nařízení mohou tvořit kolektivní ochrannou známku označení, která mohou v obchodním styku sloužit k označení zeměpisného původu daného výrobku nebo dané služby. Tato výjimka musí být vykládána striktně. Její dosah se zejména nemůže vztahovat na označení, která budou považována za údaj o druhu, jakosti, množství, účelu, hodnotě, době výroby nebo jiné vlastnosti dotčených výrobků, ale pouze na označení, která budou považována za údaj o zeměpisném původu uvedených výrobků (bod 87). Vzhledem k tomu, že výraz „emmentaler“ je německou relevantní veřejností vnímán jako popisující určitý druh sýra, a nikoli jako označení zeměpisného původu uvedeného sýra (bod 88), nemůže tato ochranná známka požívat ochrany jakožto kolektivní ochranná známka.

3. Rozsudek Tribunálu (druhého senátu) ze dne 24. května 2023

ve věci T-477/21⁵

Glaxo Group v. EUIPO (neplatnost prostorové ochranné známky spočívající ve tvaru inhalátoru)

Pouhá skutečnost, že každý z prvků ochranné známky, posuzovaný samostatně, postrádá rozlišovací způsobilost, neznamená, že jejich kombinace nemůže takovou povahu vykazovat.

Právní rámec:

- Čl. 51 odst. 2 (absolutní důvod neplatnosti – rozlišovací způsobilost získaná užíváním) nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství (nyní čl. 59 odst. 2 nařízení Evropského

³ Pro toto rozhodnutí vydal Soudní dvůr dne 24. května 2023 tiskovou zprávu č. 84/23, která je dostupná na www.curia.europa.eu.

⁴ Proti tomuto rozsudku byl dne 21. července 2023 podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru, věc C-458/23 P.

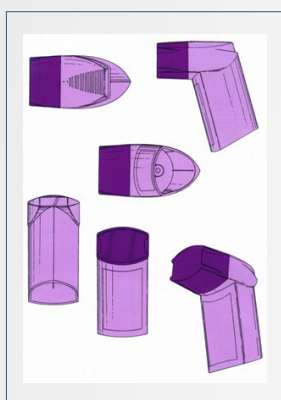
⁵ Proti tomuto rozsudku byl podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru, který jej zamítl svým usnesením ze dne 12. července 2022 ve věci C-245/22 P(I).

parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie).

- Čl. 94 (povinnost uvést odůvodnění) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie.

Skutečnosti předcházející sporu:

- Společnost Glaxo Group podala dne 12. dubna 2001 přihlášku prostorové ochranné známky EU spočívající v následujícím vyobrazení inhalátoru:

Zdroj: eSearch Plus
<https://euiipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/002179562>

Tato ochranná známka byla zapsána dne 9. listopadu 2005 pro výrobky ve třídě 5 „farmaceutické přípravky a látky pro prevenci, léčbu nebo zmírnění respiračních onemocnění“ a ve třídě 10 „inhalátory, části a díly pro všechny výše uvedené výrobky“. Ochranná známka též obsahuje popis ve znění „fialová (referenční hodnota Pantone 2645C) a tmavě fialová (referenční hodnota Pantone 2617C) v trojrozměrném tvaru nebo

na něj nanosená v poměru uvedeném na obrázku“.

- Dne 16. prosince 2014 podala Cipla Europe NV návrh na prohlášení neplatnosti této ochranné známky z důvodu nedostatku rozlišovací způsobilosti a popisnosti, kterému EUIPO v první instanci vyhověl. Glaxo Group se jako vlastník dotčené ochranné známky odvolal. Odvolání bylo zamítnuto. Odvolací senát konstatoval, že nebylo prokázáno, že napadená ochranná známka postrádala rozlišovací způsobilost ke dni podání přihlášky. Ovšem z předložených důkazů a z diskusí před zrušovací odělením vyplývá, že volba barviv pro léčivé přípravky pro léčbu astmatu se týká účinných látek, jakož i účelu a vlastností léčivého přípravku. Odvolací senát EUIPO dospěl k závěru, že barviva měla k rozhodnému datu zvláštní význam, pokud jde o dotčené inhalátory, a že toto použití bylo popisné. Odvolací senát uvedl, že zásady týkající se fialové barvy stanovené v rozsudku ze dne

9. září 2020, Glaxo Group v. EUIPO (odstín fialové barvy, T-187/19) se použije mutatis mutandis i na tento případ, jelikož tyto zásady jsou příznačné pro trh s farmaceutickými přípravky v posledních desetiletích.

- Společnost Glaxo Group jako vlastník napadené ochranné známky podala žalobu proti odvolacímu rozhodnutí, na jejímž základě Tribunál napadené rozhodnutí odvolacího senátu EUIPO zrušil.

Z rozhodnutí:

- Pokud jde o takovou složenou ochrannou známku, jako je ochranná známka, která je předmětem projednávaného sporu, z judikatury vyplývá, že případná rozlišovací způsobilost může být posuzována částečně ve vztahu ke každému z jejích prvků odděleně, nicméně toto posouzení musí být v každém případě založeno na celkovém vnímání této ochranné známky relevantní veřejností, a nikoli na domněnce, podle které prvky, které samostatně postrádají rozlišovací způsobilost, nemohou při jejich kombinaci představovat takový charakter. Pouhá skutečnost, že každý z těchto prvků, posuzovaný samostatně, postrádá rozlišovací způsobilost, neznamená, že jejich kombinace nemůže takovou povahu vykazovat (viz rozsudek ze dne 15. září 2005, BioID v. OHIM, C-37/03 P, bod 29 a citovaná judikatura) – (bod 38).

- Neprovedení celkového posouzení rozlišovací způsobilosti ochranné známky odvolacím senátem představuje nedostatek odůvodnění jeho odvolacího rozhodnutí (bod 51).

4. Rozsudek Tribunálu (třetího senátu) ze dne 26. dubna 2023

ve věci T-794/21⁶

Wenz Kunststoff v. EUIPO (návrh na zrušení ochranné známky EU Mouldpro pro neuzívání)

Význam zatřídění pro interpretaci výrobků a služeb, pro které je ochranná známka užívána.

Právní rámec:

- Čl. 58 odst. 1. písm. a) (zrušení pro neuzívání) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie.

⁶ Proti tomuto rozsudku byl dne 6. července 2023 podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru, věc C-418/23 P.

Skutečnosti předcházející sporu:

- Společnost Wenz Kunststoff podala dne 6. června 2011 přihlášku slovní ochranné známky EU ve znění **Mouldpro** pro výrobky „rychlospojky pro hadice, spojky pro připojení hadic“ ve třídě 7 a „hadicové spojky z plastu (zahrnuté ve třídě 17), hadice“ ve třídě 17. Na základě žádosti EUIPO přeřadil přihlašovatel „rychlospojky pro hadice“ a „spojky pro hadicové spojky“ ze třídy 7 do třídy 17. Ochranná známka byla dne 7. listopadu 2011 zapsána pro tyto výrobky spadající do třídy 17 „spojky hadic z plastu (zařazené do třídy 17), hadice, rychlospojky pro hadice, spojky pro připojení hadic“.
- Dne 30. ledna 2018 podala společnost Mouldpro ApS k EUIPO návrh na zrušení této ochranné známky z důvodu, že tato ochranná známka nebyla v Unii skutečně užívána nepřetržitě po dobu pěti let pro všechny výrobky, pro které byla zapsána. EUIPO v první instanci tomuto návrhu vyhověl a ochrannou známku zrušil. Vlastník ochranné známky se odvolal a jeho odvolání bylo odvolacím senátem EUIPO zamítnuto. Odvolací senát uvedl, že vlastníkem ochranné známky neprokázal skutečné užívání napadené ochranné známky pro zapsané výrobky. Část důkazů se týkala užití ve vztahu ke spojkám pro hadice, které byly vyrobeny výhradně z kovu, přičemž dotčená ochranná známka nepokrývá kovové výrobky. I když se některé důkazy týkaly nekovových hadic, neposkytly žádný údaj o rozsahu tohoto použití. Společnost Wenz Kunststoff jako vlastník dotčené ochranné známky podala proti tomuto rozhodnutí žalobu, kterou Tribunál zamítl.

Z rozhodnutí:

- I když je pravda, jak tvrdí žalobkyně, že Niceské třídění má čistě administrativní úlohu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. června 2018, Erwin Müller v. EUIPO – Novus Tablet Technology Finland (NOVUS), [T-89/17](#), bod 32), je nicméně třeba na něj odkazovat, aby byl v případě potřeby určen rozsah významu výrobků, pro které byla ochranná známka zapsána (rozsudek ze dne 10. září 2014, DTM Ricambi v. OHIM – STAR (STAR), [T-199/13](#), bod 35). Konkrétně, pokud je popis výrobků, pro které je ochranná známka zapsána, natolik obecný, že může zahrnovat velmi odlišné výrobky, je možné pro účely výkladu nebo jako přesný údaj o určení výrobků zohlednit třídy, které si přihlašovatel ochranné známky zvolil (viz rozsudek ze dne 6. října 2021, Allergan Holdings

France v. EUIPO – Dermavita Company (JUVEDERM), [T-397/20](#), bod 35 a citovaná judikatura) (bod 23).

- Z judikatury rovněž vyplývá, že výrobky, na které se vztahuje napadená ochranná známka, musí být vykládány systematicky, s ohledem na logiku a systematiku vlastní Niceského třídění, s přihlédnutím k výše uvedeným popisům a vysvětlivkám, které jsou relevantní pro určení povahy a účelu dotčených výrobků (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 10. září 2014, STAR, [T-199/13](#), bod 35, a ze dne 6. října 2021, JUVEDERM, [T-397/20](#), bod 35 a citovaná judikatura) (bod 25).
- Význam dotčených výrobků a rozsah jejich ochrany je tedy třeba vykládat s ohledem na třídu, do které byly zařazeny (bod 28).
- Odvolací senát měl správně za to, že rozsah ochrany sporné ochranné známky, pokud jde o „rychlospojky pro hadice“ a „spojky pro hadicové spojky“, byl z důvodu jejich příslušnosti do třídy 17 omezen na výrobky vyrobené z nekovových materiálů, na které se vztahuje tato třída (bod 36).
- V projednávané věci je třeba konstatovat, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, EUIPO jí nikdy neposkytl přesné, nepodmíněné a shodující se ujištění, že ochrana napadené ochranné známky se bude vztahovat na všechny výrobky uvedené v původní přihlášce k zápisu. Stejně tak nebyla poskytnuta žádná záruka ohledně budoucích a hypotetických řízení o zrušení. Naopak skutečnost, že EUIPO zapsal napadenou ochrannou známku pro výrobky uvedené v žádosti o nové zařazení, vyvolává legitimní očekávání, pokud jde o majitele této ochranné známky a další účastníky trhu, že tato ochranná známka bude chráněna pouze pro tyto výrobky. V důsledku toho může zápis ochranné známky pro určitý seznam zboží zaručit ochranu pouze ve vztahu k tomuto konkrétnímu seznamu (bod 62).
- Odvolací senát správně nezohlednil pro účely své analýzy původní přihlášku k zápisu sporné ochranné známky a okolnosti týkající se nového zařazení dotčených výrobků (bod 60).
- Je třeba rovněž konstatovat, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, omezení ochrany napadené ochranné

známky pouze na výrobky, pro které byla zapsána po jejich novém zařazení, nemůže být považováno za rovnocenné částečnému zamítnutí původní přihlášky k zápisu. I když toto přeřazení bylo původně navrženo EUIPO, sama žalobkyně se rozhodla jej přijmout, když odkázala na změněný seznam výrobků, na které se měla vztahovat napadená ochranná známka. Nelze tedy tvrdit, že EUIPO jakkoli omezil seznam výrobků chráněných napadenou ochrannou známkou (bod 63). ✓

Mgr. Miroslav Černý, Ph.D.

5. Rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 13. července 2023

ve věci C-426/21

Ocilion IPTV Technologies v. Seven.One Entertainment Group a Plus 4 TV

Společnost Ocilion poskytuje svým komerčním zákazníkům službu internetové televize v uzavřené síti (IPTV), prostřednictvím níž je ve prospěch koncových uživatelů vysílán obsah televizních programů, přičemž práva s nimi spojená drží společnost Seven.One a další.

Právní rámec:

- Unijní právo – článek 2, článek 5 a body 4, 9, 10, 21, 23, 27, 31 a 44 odůvodnění Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.
- Rakouské právo – § 15 Urheberrechtsgesetz (zákon o právu autorském) ze dne 9. dubna 1936 (BGBl. 111/1936)

Skutkové okolnosti a předběžné otázky:

- Navrhovatelem byla Ocilion, rakouská společnost nabízející svým komerčním zákazníkům, jako jsou provozovatelé sítí či hotely nebo stadiony, službu IPTV, k níž mají přístup výhradně fyzické osoby coby koncoví uživatelé sítě či zákazníci příslušných zařízení. Tato služba se týká zejména zpřístupňování televizních programů, přičemž práva na přenos s nimi spojená drží společnost Seven.One a další. Společnost

Ocilion službu nabízí buď formou on premises řešení, prostřednictvím něhož poskytuje provozovatelům sítě potřebné hardwarové i softwarové vybavení a zajišťuje technickou podporu, nebo cloudového řešení hostovaného přímo společností Ocilion.

- Předmětná služba umožňuje nejen simultánní přenos televizních programů společnosti Seven.One a dalších, ale nabízí rovněž možnost sledovat tyto programy s časovým odstupem prostřednictvím on-line videorekordéru. Tento videorekordér umožňuje nahrát nejen jednorázový záznam konkrétního vysílání, nýbrž i záznam všech programů vybraných koncovým uživatelem, který je zákazníkem provozovatele sítě, a sledovat tento záznam s časovým odstupem až sedmi dnů po původním vysílání dotyčných programů.
- Bez ohledu na to, zda se jedná o on premises řešení nebo cloudové řešení, podnět k jakémukoliv záznamu dává v praxi koncový uživatel, který sám aktivuje funkce on-line nahrávání a vybere si obsah, jenž má být zaznamenán. Jakmile je program vybrán prvním uživatelem, je záznam zpřístupněn jakémukoli jinému uživateli, který si přeje sledovat zaznamenaný obsah. Proces deduplikace zabraňuje za tímto účelem vytváření několika kopií pro zákazníky, kteří si nastaví shodné záznamy, a přístup k zaznamenanému obsahu se uskutečňuje přidělením číselného odkazu, jenž společnost Ocilion sdělí každému uživateli.
- Předkládající soud měl za to, že rozhodující je otázka, komu lze přičítat kopii obsahu pořízenou v rámci procesu deduplikace poskytovaného společností Ocilion.

Druhou otázkou položenou předkládajícím soudem bylo, zda služba on premises, kterou nabízí společnost Ocilion, představuje sdělování chráněných obsahů vysílání veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, za něž by měl být tento podnik odpovědný.

Z rozhodnutí:

- 1) Článek 2 a čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti musejí být vykládány v tom smyslu, že

výjimka z výlučného práva autorů a vysílacích organizací udělit svolení nebo zakázat rozmnožování chráněných děl se nevztahuje na službu nabízenou provozovatelem on-line přenosu televizních vysílání komerčním zákazníkům, která umožňuje prostřednictvím cloudového řešení, nebo řešení spočívajícího na potřebném hardwaru, jakož i softwaru poskytovaném on premises, provádět z podnětu koncových uživatelů této služby průběžný nebo jednorázový záznam těchto vysílání, je-li kopie pořízená prvním uživatelem, který si vybral vysílání, zpřístupněna provozovatelem blíže neurčenému počtu uživatelů, kteří chtějí sledovat tentýž obsah.

- 2) Článek 3 odst. 1 směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že

poskytnutí potřebného hardwaru, jakož i softwaru, včetně technické podpory ze strany provozovatele on-line přenosu televizních vysílání jeho komerčnímu zákazníkovi, jež tomuto zákazníkovi umožňují poskytovat vlastním zákazníkům přístup k on-line televiznímu vysílání s časovým odstupem, a to ačkoliv provozovatel ví o tom, že jeho služba může být využita pro přístup k chráněným obsahům vysílání bez souhlasu jejich autorů, nepředstavuje „sdělování veřejnosti“ ve smyslu tohoto ustanovení. ✓

JUDr. Aleš Kout

6. Předběžná otázka ve věci C-227/23 Kwantum Nederland and Kwantum België

Předběžná otázka C-227/23 Kwantum se týká aplikace hmotněprávního přezkumu vzájemnosti v případě, kdy není upraven právem EU, ale pouze mezinárodní smlouvou, jejíž smluvní stranou není EU jako taková (na rozdíl od jejich členských států).

Konkrétně jde o výklad pojmu „dílo“ jakožto harmonizovaného pojmu unijního práva a o případná omezení výkonu práv k takovému „dílu“ v případě, že tato omezení vyplývají pouze z mezinárodní smlouvy, jejíž smluvní stranou EU není. Skutkově se jedná o tvrzený zásah do autorských práv k designové židli, kterou

navrhli nositelé práv z USA a která je v místě původu chráněna průmyslovými právy (jako vzory a modely) a není považována za autorské dílo. Podle čl. 2 odst. 7 Bernské úmluvy, jejíž smluvní stranou je jak USA, tak Nizozemsko a Belgie coby země původu údajných porušovatelů autorských práv k výtvaru, se lze pro díla, která jsou ve státě původu chráněna pouze jako vzory a modely, v jiné zemi úmluvy dovolávat jen zvláštní ochrany, která se přiznává vzorům a modelům v tomto státě (tj. nikoli autorskoprávní ochrany). Evropská unie smluvní stranou Bernské úmluvy není, ovšem v některých smlouvách (Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví a Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském) se zavázala k dodržování jejich článků 1 až 21.

Relevantní pro rozhodnutí této věci bude především rozsudek Soudního dvora EU ve věci irské předběžné otázky C-265/19 Recorded Artists Actors Performers (dále jen „RAAP“), kde Soudní dvůr obdobný problém hmotněprávního přezkumu již řešil. Ve věci RAAP rovněž šlo o použití mezinárodní úmluvy, jejíž smluvní stranou EU není (konkrétně Mezinárodní úmluvy o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací, ozn. také jako Římská úmluva), když přitom tato smlouva (Římská úmluva) obsahuje odkaz na jinou mezinárodní úmluvu, jejíž smluvní stranou EU je. Soudní dvůr se zde vyslovil v tom smyslu, že jedná-li se o právo harmonizované na evropské úrovni, přísluší pouze zákonodárcům EU, aby stanovili jeho limity. Členské státy tedy nemohou – s odkazem na mezinárodní smlouvu – stanovovat tyto limity samy.

7. Předběžná otázka ve věci C-723/22 Citadines

Předběžná otázka C-723/22 Citadines se týká německé úpravy „dalšího vysílání“ (tedy „přenosu vysílání“ podle směrnice 93/83/EHS) a „sdělování veřejnosti“ (podle směrnice 2001/29/ES).

Žalobce (MPLC) – komerční společnost zastupující filmového výrobce – žaluje hotel, jenž má od uvedené společnosti licenci ke „kabelovému přenosu“ ke zprostředkovávání autorskoprávně chráněného obsahu prostřednictvím svých TV v hotelových pokojích a fitness centru. Obsah, vysílaný volně dostupnou veřejnoprávní

TV stanicí, je „přenášen“ do TV televizních přijímačů prostřednictvím koaxiálního nebo datového kabelu. Dle německé vnitrostátní úpravy či praxe se za sdělování veřejnosti považuje poskytnutí televizorů v pokojích pro hosty nebo v prostorách fitness centra hotelu, do kterých je vysílací signál přenášen vlastními kabelovými rozvody hotelu, přičemž provozovatel hotelu má platnou licenci ke kabelovému přenosu vysílání. Otázkou je, zdali je tato úprava či praxe v souladu s právem Evropské

unie. Očekává se, že Soudní dvůr v této věci objasní, zda licence k „přenosu vysílání“ (tj. ke kabelovému přenosu vysílání), jíž disponuje žalovaný hotel, může zprostit žalovaného povinnosti získat souhlas autora podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES k úkonu sdělování veřejnosti, který spočívá v šíření vysílaného díla hotelovým hostům prostřednictvím televizních přijímačů. ✓

Mgr. Pavlína Navrátilová

Z tuzemské judikatury

K problematice omezení práv vlastníka ochranných známek užitím chráněného označení jako tzv. klíčového slova v internetových vyhledávačích

Vlastník ochranné známky je oprávněn zakázat konkurentovi, aby prostřednictvím klíčového slova, které je totožné s touto ochrannou známkou a které konkurent bez souhlasu vlastníka zvolil v rámci služby optimalizace pro vyhledávače na internetu, nechal zobrazit reklamu na výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro které je uvedená ochranná známka zapsána, pokud je toto užívání s to zasáhnout do některé z funkcí ochranné známky. Přitom odpověď na otázku, zda takovéto užívání zasahuje do funkce ochranné známky spočívající v označení původu, závisí zvláště na způsobu, jakým je tato inzerce prezentována. K zásahu do této funkce dochází tehdy, když inzerce běžně informovanému a přiměřeně pozornému uživateli internetu neumožňuje nebo mu umožňuje jen obtížně zjistit, zda výrobky nebo služby, kterých se inzerce týká, pocházejí od vlastníka ochranné známky nebo od podniku, který je s ním hospodářsky propojen, či naopak od třetí osoby. Jestliže inzerce třetí osoby navozuje dojem existence hospodářského propojení mezi touto třetí osobou a vlastníkem ochranné známky, je třeba dospět k závěru, že dochází k zásahu do funkce této ochranné známky spočívající v označení původu. Stejně tak platí, že jestliže inzerce, třebaže nenavozuje

dojem existence hospodářského propojení, zůstane ohledně původu dotčených výrobků nebo služeb tak neurčitá, že běžně informovaný a přiměřeně pozorný uživatel internetu není s to na základě reklamního odkazu a k němu připojeného obchodního sdělení zjistit, zda je inzerent třetí osobou ve vztahu k vlastníkovi ochranné známky, či naopak je s ním hospodářsky propojen, je třeba dospět k závěru, že dochází k zásahu do uvedené funkce ochranné známky.

Příklad první:

Z rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 27. ledna 2020 sp. zn. 32 Cm 49/2018, Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 2021, sp. zn. 3 Cmo 136/2020 a Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2022, sp. zn. 23 Cdo 3681/2021 (kráceno a upraveno pro publikaci):

Soud prvního stupně uložil žalované povinnost zdržet se užívání pojmu „zlaťáky“ prostřednictvím sítě Internet ve spojení s nabízením služeb, a to prodejem výrobků z drahých kovů a mincí z investičních kovů. Vyšel přitom ze žaloby, v níž žalobce tvrdil, že je vlastníkem slovní ochranné známky ve znění „ZLAŤÁKY“ a že žalovaná na

základě placené reklamy u společnosti Google užívá termín „zlaťáky“ jako klíčové slovo pro svou webovou prezentaci, a tím zasahuje do známkových práv žalobce. Žalovaná je ve vztahu k žalobci v postavení soutěžitele, neboť oba mají shodný předmět podnikání, obchodují s drahými kovy. Proto se popsáním jednáním žalovaná dopouští i nekalosoutěžního jednání. Ve své obraně žalovaná především namítala, že slovo zlaťák nebo zlaťáky je obecný pojem a že ochranná známka neměla být zapsána. Zlaťák nebo zlaťáky jsou podle žalované zlaté mince ve větším množství. Tyto zlaťáky (resp. zlaťák k narození dítěte) prodává žalovaná od roku 2014, tedy dříve, nežli byla zapsána ochranná známka žalobce. Tyto zlaťáky vyrábí Pražská mincovna a žalovaná je na svých internetových stránkách nabízí a prodává. Budoucí zákazníci mají právo, pokud vyhledají slovo zlaťák nebo zlaťáky, dostat se i na stránky žalované, proto považuje za legitimní, pokud uživatel internetu při zadání klíčového slova „zlaťáky“ budou nabídnuty i stránky žalované. Soud prvního stupně vzal za prokázané, že účastníci jsou soutěžitelé na trhu, zabývají se nabízením a prodejem výrobků z drahých kovů. Žalobce je vlastníkem platně zapsané slovní ochranné známky ve znění „ZLAŤÁKY“, zapsané u ÚPV pod č. zápisu 361808 s prioritou od 24. 3. 2017 pro třídy výrobků a služeb 7, 14, 16, 35, 36, tj. i pro reklamu na internetu vztahující se k cenným kovům. Své výrobky nabízí na www.zlataky.cz. Dále bylo zjištěno, že ve vyhledávači Google při zadání klíčového slova „zlaťáky“ se nabídka žalované prostřednictvím placené reklamy objevuje na předním místě a na první stránce je i upoutávka na e-shop žalované označením jejího doménového jména spojeného se slovem zlaťáky, kde se tudíž klíčové slovo objevuje přímo v nadpisu a vysvětlujícím textu, co znamenají „zlaťáky“. Lze proto shrnout, že žalovaná cíleně a vědomě postupuje tak, aby se ve vyhledávači Google při zadání klíčového slova „zlaťáky“ na předních místech objevil její e-shop. Soud dále uvedl, že nelze souhlasit se žalovanou v tom, že „zlaťáky“ jsou v 21. století obecným pojmem, který je používán pro platidlo. Soud posoudil jednání žalované jako zásah do práv z ochranné známky a současně jako jednání nekalosoutěžní.

Rozsudek byl napaden včasným odvoláním žalované. **Odvolací soud** se se závěrem, že žalovaná porušila práva žalobce z jeho ochranné známky a jednala v nekalé soutěži, ztotožnil, byť nemohl vzhledem k žalobním tvrzením

pominout neodpovídající šíři ukládané povinnosti žalované. Poukázal na to, že nárok žalobce tvrdil především jako nárok vlastníka ochranné známky. Podle § 8 odst. 1 a 2 písm. a) ZOZ má vlastníka ochranné známky výlučné právo ochrannou známkou ve spojení s výrobky a službami, pro něž je zapsána, užívat, a nikdo další bez jeho souhlasu – vyjma tam uvedených případů – nesmí užívat v obchodním styku (k tomu viz odstavec 3 § 8 ZOZ, tím se rozumí i nabídka a poskytování produkce a služeb pod tímto označením a užívání označení v reklamě) označení shodné s ochrannou známkou pro výrobky nebo služby, které jsou shodné s těmi, pro které je ochranná známka zapsána. Jak rozhodl velký senát SD EU v rozsudku ze dne 23. března 2010 ve spojených věcech C-236/08 až C-238/08, Google France SARL, Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA (a další), *majitel ochranné známky je oprávněn zakázat inzerentovi, aby prostřednictvím klíčového slova totožného s uvedenou ochrannou známkou, které tento inzerent bez souhlasu uvedeného majitele vybral v rámci optimalizace pro vyhledávače na internetu, prováděl reklamu pro výrobky nebo služby totožné s výrobky či službami, pro které je uvedená ochranná známka zapsána, jestliže uvedená reklama průměrnému uživateli internetu neumožňuje nebo mu umožňuje jen obtížně zjistit, zda výrobky nebo služby, kterých se inzerce týká, pocházejí od majitele ochranné známky nebo od podniku, který je s ním hospodářsky propojen, či naopak od třetí osoby*. Uvedené pak v rozsudku z 22. 9. 2011 ve věci C-323/09 Interflora Inc., Interflora British Unit proti Marks & Spencer plc, Flowers Direct Online Ltd., SD EU rozvinul tak, že *majitel ochranné známky je oprávněn zakázat uvedenou praktiku konkurentovi, pokud je toto užívání s to zasáhnout do některé z funkcí ochranné známky. Takové užívání: – zasahuje do funkce označení původu ochranné známky v případě, že reklama zobrazená prostřednictvím uvedeného klíčového slova neumožňuje či umožňuje jen obtížně běžně informovanému a přiměřeně pozornému uživateli internetu zjistit, zda výrobky nebo služby uvedené v inzerci pocházejí od majitele ochranné známky nebo od podniku, který je s ním hospodářsky propojen, či naopak od třetí osoby, – nezasahuje v rámci služby optimalizace pro vyhledávače, která má vlastnosti služby dotčené v původním řízení, do reklamní funkce ochranné známky, a – zasahuje do investiční funkce ochranné známky, pokud podstatným způsobem brání tomu, aby uvedený majitel používal svou ochrannou známku k získání či udržení dobré pověsti, která umožňuje přilákat spotřebitele a zachovat si jejich přízeň*. Ve shodě

se soudem prvního stupně i odvolací soud má za to, že užívání plného znění slovní ochranné známky žalobce v podobě zadaného klíčového slova internetového vyhledávače pro reklamní sdělení žalované (jako přímého konkurenta žalobce) zasahuje do rozlišovací způsobilosti ochranné známky, zapsané pro výrobky a služby, jež nabízejí oba účastníci, a tuto známku rozmělnuje. Pokud základní funkcí ochranné známky je zaručit spotřebitelům původ výrobku nebo služby (tj. funkce označení původu), pak **toto užívání žalovanou jako klíčového slova ve spojení s reklamními sděleními žalované vylučuje, aby uživatel internetu (běžně informovaný a přiměřeně pozorný) mohl rozpoznat, že zde nejde o nabídku žalobce.** Správně také soud prvního stupně poukázal na skutečnost, že k upřednostnění své reklamy klíčovým slovem žalovaná zneužila znění chráněného označení žalobce formou „vysvětlujícího textu“, co jsou „zlatáky“ ve spojení s označením svých webových stránek, tj. spojila znění ochranné známky konkurenta s označením své domény. Odvolací soud v souvislosti s uvedeným odmítl snahu žalované zdůrazněním technické stránky věci přesunout odpovědnost za svou reklamu prostřednictvím klíčových slov na provozovatele vyhledávače (popř. i jinou osobu) s tím, že tato odpovědnost ve vztahu k žalobci jako osobě dotčené reklamou žalované stíhá žalovanou, a je jen její věcí, aby zajistila odstranění závadného stavu a ukončení vytýkaného jednání. Tento závěr plně odpovídá již shora uváděným rozsudkům SD EU i tuzemské soudní judikatuře (srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. dubna 2018, sp. zn. 23 Cdo 4931/2017). Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I potvrdil v rozsahu povinnosti žalované zdržet se užívání pojmu „zlatáky“ jako klíčového slova v systémech placené optimalizace internetových vyhledávačů ve spojení s nabízením výrobků z drahých kovů a mincí z investičních kovů. V ostatním rozsudek v tomto výroku změnil tak, že ve zbývající části žalobu zamítl (první výrok).

Proti rozsudku odvolacího soudu (v rozsahu jeho výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně) podala žalovaná dovolání, jež neshledal **dovolací soud** jako přípustné, tj. měl za to, že odvolací soud se neodchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu ani Soudního dvora. Dovolací soud ve svém rozhodování dospěl při výkladu aplikovaného ustanovení § 8 odst. 1 a 2

písm. a) zákona o ochranných známkách v obdobné skutkové věci k závěru, podle kterého **není-li z reklamního sdělení žalované vyhledaného na internetovém vyhledávači prostřednictvím klíčového slova, které je totožné s cizí ochrannou známkou a kterou žalovaná bez souhlasu jejího vlastníka zvolila v rámci služby optimalizace pro vyhledávače na internetu, zřejmé, zda je žalovaná třetí osobou nezávislou na žalobkyni, či zda jsou skutečně hospodářsky propojené či zda je dojem hospodářské propojenosti těchto subjektů navozen reklamním sdělením, pak průměrně informovanému uživateli internetu, kterému se při hledání klíčových slov odpovídajících ochranným známkám žalobkyně ukáže reklamní sdělení žalované (které samo o sobě užívá také slova tvořící ochranné známky žalobkyně), nemusí být vůbec zřejmé, v jakém vztahu je žalovaná s žalobkyní. Nastává tedy situace, při níž je původ dotčených výrobků neurčitý (není zřejmé, zda pochází od vlastníka ochranné známky či nikoli) a dochází tak k zásahu do funkce ochranné známky spočívající v označení původu výrobku nebo služby (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 4931/2017).** Dovolací soud v citovaném rozhodnutí vyšel ze zásady loajality a principu eurokonformního výkladu, podle kterého předmětné ustanovení zákona o ochranných známkách musí být vykládáno v co největší míře ve světle znění (a účelu) směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. 12. 1988, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách [resp. v pozdějších zněních kodifikovaných ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/95/ES ze dne 22. 10. 2008, v současnosti pak ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. 12. 2015, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách], aby bylo dosaženo výsledku sledovaného směrnicí a tím i souladu s čl. 288 Smlouvy o fungování Evropské unie (vyhlášené pod č. 111/2009 Sb. m. s.). Zároveň platí, že pro obsahově obdobné právní instituty českého vnitrostátního práva je použitelná i judikatura Soudního dvora týkající se ochranné známky Společenství. V projednávané věci je tedy použitelná i judikatura Soudního dvora ohledně čl. 9 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení 207/2009 a čl. 9 odst. 2 písm. a) uvedeného nařízení 2017/1001, které mají v podstatě stejné znění jako čl. 10 odst. 1, 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. 12. 2015, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách [dříve čl. 5 odst. 1 písm. a)

směrnice 89/104/EHS, resp. směrnice 2008/95/ES]. Odvolací soud se proto neodchýlil od rozhodovací praxe dovolacího soudu, pokud vycházel ze závěrů rozhodovací praxe Soudního dvora a aplikoval a vyložil ustanovení § 8 odst. 1 a 2 písm. a) zákona o ochranných známkách v souladu s touto rozhodovací praxí, konkrétně se zásadami vyslovenými v rozsudcích Soudního dvora ze dne 23. 3. 2010, ve spojených věcech Google France SARL a Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA, Google France SARL proti Viaticum SA and Luteciel SARL a Google France SARL proti Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL a dalším, C-236/08, C-237/08 a C-238/08, a ze dne 22. 9. 2011, ve věci Interflora Inc. A Interflora British Unit proti Marks & Spencer plc a Flowers Direct Online Ltd., C-323/09. Z citovaných rozsudků Soudního dvora plyne, že vlastník ochranné známky je oprávněn zakázat konkurentovi, aby prostřednictvím klíčového slova, které je totožné s touto ochrannou známkou a které konkurent bez souhlasu vlastníka zvolil v rámci služby optimalizace pro vyhledávače na internetu, nechal zobrazit reklamu na výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro které je uvedena ochranná známka zapsána, pokud je toto užívání s to zasáhnout do některé z funkcí ochranné známky. Přitom **odpověď na otázku, zda takovéto užívání zasahuje do funkce ochranné známky spočívající v označení původu, závisí zvláště na způsobu, jakým je tato inzerce prezentována. K zásahu do této funkce dochází tehdy, když inzerce běžně informovanému a přiměřeně pozornému uživateli internetu neumožňuje nebo mu umožňuje jen obtížně zjistit, zda výrobky nebo služby, kterých se inzerce týká, pocházejí od vlastníka ochranné známky nebo od podniku, který je s ním hospodářsky propojen, či naopak od třetí osoby. Jestliže inzerce třetí osoby navozuje dojem existence hospodářského propojení mezi touto třetí osobou a vlastníkem ochranné známky, je třeba dospět k závěru, že dochází k zásahu do funkce této ochranné známky spočívající v označení původu. Stejně tak platí, že jestliže inzerce, třebaže nenavozuje dojem existence hospodářského propojení, zůstane ohledně původu dotčených výrobků nebo služeb tak neurčitá, že běžně informovaný a přiměřeně pozorný uživatel internetu není s to na základě reklamního odkazu a k němu připojeného obchodního sdělení zjistit, zda je inzerent třetí osobou ve vztahu k vlastníkovi ochranné známky, či naopak je s ním hospodářsky propojen, je třeba dospět k závěru, že dochází k zásahu do**

uvedené funkce ochranné známky. Jak dále vyložil Soudní dvůr, přísluší vnitrostátnímu soudu, aby v každém jednotlivém případě posoudil, zda se skutkové okolnosti sporu, který je mu předložen, vyznačují zásahem nebo nebezpečím zásahu do funkce označení původu ochranné známky podle zásad v tomto rozhodnutí soudem vyslovených. Ze shora citovaného pak mimo jiné vyplývá i to, že není možno akceptovat výklad shora uvedených rozhodnutí prezentovaný dovolatelkou, která má za to, že „Soudní dvůr prakticky vylučuje, aby k zásahu do práva k ochranné známce, včetně ochranné známky s dobrým jménem, docházelo použitím klíčového slova v rámci reklamy zobrazené na internetu propagující alternativu k výrobkům nebo službám vlastníka ochranné známky“. Pro úplnost dovolací soud podotýká, že jiný závěr není vyjádřen ani v dovolatelkou odkazovaném rozhodnutí německého Spolkového soudního dvora ze dne 13. 12. 2012, sp. zn. I ZR 217/10 (které je veřejnosti přístupné na webových stránkách německého Spolkového soudního dvora www.bundesgerichtshof.de). Spolkový soudní dvůr zde posuzoval spornou otázku, zda reklama třetí osoby (konkurenta) porušuje funkci ochranné známky spočívající v označení původu, jestliže se tato reklama zobrazuje uživatelům na základě klíčového slova totožného s ochrannou známkou nebo s ní zaměnitelného, v souladu se zásadami stanovenými Soudním dvorem. V tomto rozhodnutí pak byla pro posouzení zásahu nebo nebezpečí zásahu do funkce ochranné známky spočívající v označení původu za zásadní považována zjištění soudu, že reklama žalovaného (konkurenta) se jednak objevila (byla zobrazena) ve zvláštním reklamním bloku označeném nadpisem „Reklamy“ a jasně odlišeném od seznamu přístupů, především však neobsahovala ani ochrannou známku, ani žádný jiný odkaz na vlastníka ochranné známky nebo produkty nabízené pod touto ochrannou známkou či jí označené. Skutkové okolnosti tohoto případu, které byly soudem považovány za rozhodné, byly tedy odlišné od relevantních skutkových zjištění v předmětném sporu. Lze tak uzavřít, že dospěl-li odvolací soud na základě skutkových zjištění o konkrétních okolnostech věci (jež dovolacímu přezkumu nepodléhají, srov. § 241a odst. 1 o. s. ř) k závěru, podle kterého užívání plného znění slovní ochranné známky žalobkyně v podobě klíčového slova internetového vyhledávače pro reklamní sdělení žalované zasahuje vzhledem ke konkrétním okolnostem věci (včetně zjištění o záměrném užití ochranné známky žalobkyně na webové

stránce žalované tak, aby došlo k upřednostnění její reklamy ve vyhledávači) do rozlišovací způsobilosti ochranné známky žalobkyně, zapsané pro výrobky a služby, jež nabízejí oba účastníci, nikterak se od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu (a rovněž rozhodovací praxe Soudního dvora) neodchýlil. Závěr odvolacího soudu o jednání žalované v nekalé soutěži je pak v souladu se závěry vyjádřenými např. v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2662/2012. Jelikož Nejvyšší soud neshledal dovolání žalované přípustným, dovolání podle ustanovení § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

Příklad druhý:

Z rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2018, č. j. 41 Cm 16/2017-100 a Vrchního soudu v Praze ze dne 12. března 2019, sp. zn. 3 Cmo 156/2018 (kráceno a upraveno pro publikaci).

Soud prvního stupně uložil žalovanému povinnost zdržet se užívání označení „NUTRIBULLET“ jako klíčového slova v rámci placené inzerce v rámci internetového vyhledavače Seznam.cz pro elektrické mixéry a kráječe potravin. Vyšel přitom ze žaloby, v níž žalobci tvrdili, že žalobce a/ je dodavatelem výrobků z produktové řady NUTRIBULLET a je mj. vlastníkem slovních ochranných známek Evropské unie „NUTRIBULLET RX“ č. 13303847 s prioritou od 3. 4. 2014, zapsanou ve tř. 7 pro kuchyňské spotřebiče, jmenovitě elektronické mixéry potravin, „NUTRI BULLET“ č. 9783821 s prioritou od 11. 1. 2011, zapsanou ve tř. 7 pro elektronické spotřebiče, jmenovitě mixéry potravin, „NUTRIBULLET“ č. 13921069 pro tř. 7, 11, 21, mj. pro přístroje pro vaření, přípravu jídel, pomůcky a nádoby pro domácnost a kuchyň, a obrazové „NUTRiBULLET“ č. 14968879, zapsanou rovněž pro tř. 7, 11, 21. Žalobce b/ podniká v oblasti prodeje zboží prostřednictvím teleshoppingu a mj. exkluzivně na základě smluvních vztahů na území České republiky na internetových stránkách propaguje a prodává originální výrobky NUTRIBULLET, a to se souhlasem žalobce a/, přičemž dlouhodobě intenzivně užívá při prodeji a propagaci těchto výrobků televizní reklamy a další média. Žalovaný rovněž podniká prostřednictvím internetových obchodů a mj. na svých webových stránkách nabízí a prodává konkurenční výrobek k výrobkům z produktové řady NUTRIBULLET pod označením „Mixér NUTRIMAX PRO HP“, jehož vzhled je prakticky totožný s originálním výrobkem NUTRIBULLET.

Žalovaný přitom za účelem propagace a marketingové prezentace v rámci služby Seznam Sklik jako klíčové slovo neoprávněně užívá označení NUTRIBULLET, a to tak, že při zadání hesla NUTRIBULLET do internetového vyhledavače Seznam.cz se v rámci sponzorovaných odkazů zobrazí odkaz na nabídku konkurenčního výrobku v rámci internetového obchodu žalovaného. Žalobci jsou přesvědčeni, že žalovaný kalkuluje s tím, že konečným zákazníkům, kteří pod vlivem reklamní kampaně zajišťované a financované žalobci hledají na internetu originální výrobky NUTRIBULLET, se zobrazí nabídka konkurenčního neoriginálního výrobku prodávaného žalovaným, a že koneční zákazníci nakonec namísto originálního výrobku žalobců zakoupí žalovaným prodávaný výrobek s nižší cenou. Užíváním klíčového slova NUTRIBULLET tak žalovaný neoprávněně těží ze známosti, dobrého jména a rozlišovací schopnosti označení NUTRIBULLET chráněného ochrannými známkami, aniž by se jakkoliv podílel na nákladech, které v souvislosti s propagací značky NUTRIBULLET vynakládají žalobci. Žalobci mají dále za to, že neoprávněným užíváním označení NUTRIBULLET pro propagaci konkurenčního zboží spadajícího do stejných tříd, pro které jsou dané ochranné známky zapsány (tj. elektrické mixéry), může docházet k oslabování (rozmělnění) rozlišovací schopnosti ochranných známek žalobce a/. Dle žalobců se žalovaný výše popsáním jednáním dopustil neoprávněného zásahu do práv žalobce a/ k předmětným ochranným známkám a ve vztahu k žalobci b/ naplnil skutkovou podstatu nekalé soutěže ve smyslu § 2976 odst. 1 občanského zákoníku, nadto i speciální skutkovou podstatu parazitování na pověsti. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s tím, že užitím klíčového slova NUTRIBULLET v rámci služby Seznam Sklik nezasáhl do žádné z funkcí ochranné známky, nemohl se tudíž ani dopustit neoprávněného zásahu do práv žalobce a/ k ochranné známce NUTRIBULLET. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozhodnutí SD EU C-323/09 Interflora a zdůraznil, že žalobci závěry tohoto rozhodnutí ignorují, dále namítl, že popsáním jednáním se nedopustil ani nekalé soutěže. Soud prvního stupně dále popsal svá zjištění. Z výpisu z databáze EUIPO bylo prokázáno, že žalobce a/ je vlastníkem jím označených ochranných známek, chránících označení NUTRIBULLET. Z internetových stránek žalobce b/, nahrávek televizních spotů, doložených faktur televizních stanic za nákup vysílacího času a faktur týkajících se prodeje výrobku NUTRIBULLET za období od 1. 1. 2017 do 30. 4. 2017 bylo zjištěno, že

žalobce b/ v rámci svých smluvně získaných práv oprávněně propaguje, nabízí a prodává v rámci své obchodní činnosti na internetových stránkách kuchyňský elektrický mixér zn. NUTRIBULLET, přičemž tento výrobek zároveň propaguje v rámci televizní reklamy. Z notářského zápisu NZ 785/2017 ze dne 16. 6. 2017 bylo zjištěno, že opakovaným zadáním na internetovém prohlížeči www.seznam.cz klíčového slova NUTRIBULLET se v rámci placené reklamy na třetím místě zobrazila reklama žalovaného s nadpisem „Nutrimax Pro 900 W – bezkonkurenční cena 1.999 Kč“ a textem „Znáte z TV. Mixér pro výrobu lahodného smoothie“, s odkazem na webové stránky žalovaného www.tvproducts/nutrimax. Žalovaný ostatně zjištěný skutkový stav v řízení nezpochyboval, rovněž nečinil sporným, že v rámci služby Seznam Sklik si zajistil pro svoji reklamu klíčové slovo NUTRIBULLET. Z obsahu notářského záznamu dále vyplynulo, že na prvních dvou místech se zobrazila reklama na mixér Nutribullet, odkazující na webové stránky žalobce b/. Na základě provedení dokazování dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná. V daném případě není sporu o tom, jak soud uvedl, že žalovaný si zvolil pro svoji reklamu mixéru na potraviny označeného Nutrimax ve vyhledávací na Seznamu.cz v rámci placené reklamy klíčové slovo Nutribullet, které je zapsáno jako slovní ochranná známka pro konkurenční výrobek – mixér Nutribullet, jenž je rovněž v rámci placené reklamy na Seznamu.cz propagován. Soud má za to, že slovní ochranná známka NUTRIBULLET pro elektrické mixéry ve vlastnictví žalobce a/, která je ve spojení s předmětným výrobkem masivně na českém trhu propagována žalobcem b/, vešla i v internetovém prostředí ve známost u potenciálních spotřebitelů. Pokud žalovaný měl v úmyslu zvolit klíčové slovo na vyhledávací za účelem propagace mixéru Nutrimax, nic mu nebránilo, aby si v rámci dané služby zvolil slovo „NUTRIMAX“. Žalovaný namísto toho záměrně zvolil heslo odpovídající i v televizi propagovanému chráněnému označení NUTRIBULLET pro konkurenční výrobek. V této souvislosti je rovněž třeba zdůraznit, že označení žalovaným nabízeného mixéru začíná shodně jako ochranná známka a označení mixéru žalobců slovním prvkem „nutri“, přičemž spojení se slovním prvkem „max“ by mohlo asociovat u běžně informovaného uživatele Internetu vylepšenou (maximální) variantu mixéru Nutribullet, nadto za situace, kdy reklamy žalobce b/ a žalovaného jsou při vyhledání předmětného klíčového slova zobrazeny a řazeny za sebou, přičemž žalobce b/ odkazuje na

dvě různé webové stránky. Soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že žalovaným (bez souhlasu vlastníka ochranné známky) zvolené klíčové slovo NUTRIBULLET totožné se slovní ochrannou známkou žalobce a/ s rozlišovací způsobilostí a v této souvislosti zobrazená reklama žalovaného na konkurenční výrobek označený zaměnitelným označením NUTRIMAX zasahuje ve smyslu evropské judikatury dle čl. 9 nařízení Nařízení Rady (ES) č. 2017/1001 do funkcí slovní ochranné známky žalobce a/, tedy neoprávněně zasahuje do práv žalobce a/ jako vlastníka výše uvedených ochranných známek EU ve znění NUTRIBULLET. Na základě uvedených zjištění má soud dále za to, že popsané jednání žalovaného naplňuje ve vztahu k žalobci b/ skutkovou podstatu nekalé soutěže ve smyslu § 2976 odst. 1 občanského zákoníku, jak dále i podrobně rozvedl. Na základě uvedených závěrů soud s odkazem na § 4 odst. 1 zák. č. 221/2006 Sb. a § 2988 občanského zákoníku žalobě v celém rozsahu vyhověl.

Žalovaný odvoláním napadl rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu a vytkl mu, že se nevypořádal s právní argumentací žalovaného, zejména ale nesprávně posoudil a vyhodnotil skutkový stav, chybně a také nepřezkoumatelně aplikoval, resp. spíše ve většině ignoroval judikaturu Soudního dvora EU a rozhodující unijní právní předpisy, aby následně dospěl ke zcela mylným právním závěrům. **Odvolací soud** zjistil z důkazů, jejichž provedením zčásti dokazování zopakoval (k projevu závadného jednání) a jež dále provedl k doplnění zjištění soudu prvního stupně k tvrzení žalovaného o obvyklosti daného způsobu reklamy, užívaného i dalšími soutěžiteli, tj.: – z výtisku originálu stránky Seznam.cz z 15. 6. 2017 s předmětnou reklamou Sklik (a k tomu žalovaným předloženým výtiskem první stránky shodného obsahu, jak se objeví na počítači), dále notářským zápisem z 16. 6. 2017, zejména z jeho příloh s výtisky stránek), že (jak zjistil i soud prvního stupně) při zadání slova nutribullet (ve dnech 14. až 16. 6. 2017) se vždy na třetím místě reklamní nabídky, za nabídkou žalobce b/ (např. *Nutribullet Extraktor – Delimano.cz*, s odkazem na stránky delimano.cz/nutribullet, dále *Originální NutriBullet* s odkazem na stránky topshop.cz/nutribullet) objevila reklama žalovaného (s označením „reklama“) na výrobek *Nutrimax Pro 900 W – bezkonkurenční cena 1.999 Kč*, event. *Mixér Nutrimax Ultrapro – hit roku 2017*, či *Nutrimax Pro 600W – bezkonkurenční cena* a textem *Znáte z TV! Mixér pro výrobu lahodného smoothie. V akci do*

konce tohoto týdne., vždy s odkazem na webové stránky žalovaného www.tvproducts/nutrimax a adresou Rybná 669/4, Praha, dále pak pokračovala běžná nabídka produkce žalobců pod Nutribullet na Zboží.cz, nabídka žalobců Nutribullet s odkazem na stránky delimano.cz/nutri, nabídka zboží Nutribullet prodejce Datart; – z výtisku aktuální stránky Seznam.cz nabídnuté vyhledávačem při zadání označení žalobců, že je zde za nabídkou žalobců na 4. místě nabídka Smoothie mixéru Nutri Xpower se stránkami mujodstavovac.cz; – z obrazovky počítače, umístěného v soudní síni, k aktualizaci výtisku z dnešní nabídky www.seznam.cz při zadání slova „Nutribullet“, že reklama na Smoothie mixér Nutri Xpower, která je ve výtisku stránek na 4. místě, se objevuje na konci první stránky s označením jako reklama. Pokud jde o nabídku Smoothie mixéru Nutri Xpower, pak tam uvedené stránky www.mujodstavovac.cz, jak bylo zjištěno z databáze CZ.NIC, náleží společnosti [Blueboard.cz s.r.o.](http://Blueboard.cz); – z tisku stránek ze dne předchozího dne jednání ohledně vyhledávače Google, že při zadání slova Nutribullet se zde objeví reklama AdWords s pěti nabídkami mixérů, z toho zřejmě některé pro stránky žalobců, jiné pro stránky prodejců, včetně stránek prodejce Alza.cz. Odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně tedy vzal předně za prokázané, že žalovaný užil znění ochranných známek žalobce a/ v souvislosti s výrobky, pro něž jsou tyto ochranné známky zapsány, jako klíčové slovo v systému placené optimalizace internetového vyhledávače Seznam.cz (ve službě Sklik) pro svou nabídku konkurenčních výrobků k nabídce žalobce b/. Vzal ale také za prokázané (aniž hodnotil jeho oprávněnost), že jednání obdobné vytýkanému jednání žalovaného není v praxi obsahu internetových vyhledávačů jednáním dnes nijak výjimečným.

Shora uvedený nárok žalobci tvrdili, jak uvedeno, především jako nárok žalobce a/ jakožto vlastníka ochranných známek. Podle čl. 9 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017, o ochranné známce Evropské unie, je vlastník ochranné známky EU oprávněn bránit všem třetím osobám, které nemají jeho souhlas, aby v obchodním styku užívaly pro výrobky nebo služby jakékoli označení, je-li (mj.) toto označení totožné s ochrannou známkou EU a je užíváno pro výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro něž je ochranná známka EU zapsána. Zakázáno přitom může být mj. nabízet pod tímto označením výrobky a užívat

toto označení v reklamě. Uvedený článek Nařízení se shoduje významově s odpovídající částí znění již první směrnice č. 89/104/EHS (jak k tomu dále), neboť rozhodný čl. 5 /Práva z ochranné známky/ v odst. 1 stanovil: *Ze zapsané ochranné známky vyplývají pro jejího majitele výlučná práva. Majitel je oprávněn zakázat všem třetím osobám, které nemají jeho souhlas, aby v obchodním styku užívaly a) označení totožné s ochrannou známkou pro výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro něž je známka zapsána, b) (...)* Vzhledem k aplikaci unijních předpisů, a tedy nutnosti eurokonformního výkladu, je třeba na řešenou věc vztáhnout závěry rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (dále též „SD EU“), přijatá v obdobných věcech. Totéž platí ovšem i v případě aplikace tuzemského zákona o ochranných známkách, neboť i ten transponuje do českého právního řádu příslušné předpisy Evropské unie, mimo jiné směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (jež nahradila směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2008/95/ES, nahrazující první směrnici č. 89/104/EHS, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách), jež obsahují v rozhodné oblasti totožnou úpravu (jako známková úprava tuzemská i komunitární). Soud prvního stupně i účastníci (byť ti s odchylnými výklady) ostatně správně odkazovali na závěry judikatury SD EU jako nutného předpokladu k správnému posouzení řešené věci. V úvahu přitom přichází zejména

- rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 23. března 2010 ve spojených věcech C-236/08 až C-238/08, Google France SARL a Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA (C-236/08), Google France SARL proti Viaticum SA a Luteciel SARL (C-237/08) a Google France SARL proti Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL a další (C-238/08);
- rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 25. března 2010 ve věci C-278/08, Die BergSpechte Outdoor Reisen und Alpinschule Edi Koblmüller GmbH proti Günther Guni a trekking.at Reisen GmbH;
- rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 8. července 2010 ve věci C-558/08, Portakabin Ltd a Portakabin BV proti Primakabin BV;

- rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 22. září 2011 ve věci C-323/09, Interflora Inc. a Interflora British Unit proti Marks & Spencer plc a Flowers Direct Online Ltd. (dále též jen rozsudek C-323/09 Interflora).

Jak rozhodl velký senát SD EU v rozsudku ze dne 23. března 2010 ve spojených věcech C 236/08 až C 238/08, Google France SARL, Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA (a další), *majitel ochranné známky je oprávněn zakázat inzerentovi, aby prostřednictvím klíčového slova totožného s uvedenou ochrannou známkou, které tento inzerent bez souhlasu uvedeného majitele vybral v rámci optimalizace pro vyhledávače na internetu, prováděl reklamu pro výrobky nebo služby totožné s výrobky či službami, pro které je uvedená ochranná známka zapísána, jestliže uvedená reklama průměrnému uživateli internetu neumožňuje nebo mu umožňuje jen obtížně zjistit, zda výrobky nebo služby, kterých se inzerce týká, pocházejí od majitele ochranné známky nebo od podniku, který je s ním hospodářsky propojen, či naopak od třetí osoby* (shodně rozhodl SD EU ve věci C-558/08, Portakabin Ltd, a věci C-278/08, Die BergSpechte Outdoor Reisen). Uvedené pak v rozsudku ze dne 22. 9. 2011 ve věci C-323/09 Interflora Inc., Interflora British Unit proti Marks & Spencer plc, Flowers Direct Online Ltd., SD EU rozvinul tak, že vlastník ochranné známky je oprávněn zakázat uvedenou praktiku konkurentovi, *pokud je toto užívání s to zasáhnout do některé z funkcí ochranné známky. Takové užívání:*

- *zasahuje do funkce označení původu ochranné známky v případě, že reklama zobrazená prostřednictvím uvedeného klíčového slova neumožňuje či umožňuje jen obtížně běžně informovanému a přiměřeně pozornému uživateli internetu zjistit, zda výrobky nebo služby uvedené v inzerci pocházejí od majitele ochranné známky nebo od podniku, který je s ním hospodářsky propojen, či naopak od třetí osoby,*
- *nezasahuje v rámci služby optimalizace pro vyhledávače, která má vlastnosti služby dotčené v původním řízení, do reklamní funkce ochranné známky a*
- *zasahuje do investiční funkce ochranné známky, pokud podstatným způsobem brání tomu, aby uvedený majitel používal svou ochrannou známku k získání či*

udržení dobré pověsti, která umožňuje přilákat spotřebitele a zachovat si jejich přízeň.

Na rozdíl od soudu prvního stupně odvolací soud má za to, že žalovaný vytýkaným jednáním nevybočil z mezí, jež jsou v uvedených rozsudcích uvedeny jako předpoklad k legálnímu omezení práv vlastníka ochranných známek při užití ochranné známky jako klíčového slova ve vyhledávači. Jak ostatně uvedl SD EU v rozsudku C-323/09 Interflora (body 57–58), *je nezbytné zdůraznit, že ačkoli je ochranná známka podstatným prvkem v systému nenarušené hospodářské soutěže, jehož zavedení je cílem práva Unie (viz zejména rozsudek ze dne 23. dubna 2009, Copad, C 59/08, Sb. rozh. s. I 3421, bod 22), není jejím účelem chránit svého majitele před praktikami, které jsou hospodářské soutěži vlastní. Reklama na internetu z klíčových slov odpovídajících ochranným známkám takovou praktiku představuje, jelikož je jejím cílem obecně nabízet uživatelům internetu alternativy k výrobkům nebo službám majitelů uvedených ochranných známek (viz v této souvislosti výše uvedený rozsudek Google France a Google, bod 69). Pokud jde o zachování funkce označení původu ochranné známky, jak plyne z bodů 44 a 45 rozsudku C-323/09 Interflora, posouzení závisí zvláště na způsobu, jakým je inzerce prezentována. K zásahu do této funkce dochází tehdy, když inzerce běžně informovanému a přiměřeně pozornému uživateli internetu neumožňuje nebo mu umožňuje jen obtížně zjistit, zda výrobky nebo služby, kterých se inzerce týká, pocházejí od majitele ochranné známky nebo od podniku, který je s ním hospodářsky propojen, či naopak od třetí osoby. Jestliže inzerce třetí osoby navozuje dojem existence hospodářského propojení mezi touto třetí osobou a majitelem ochranné známky, je třeba dospět k závěru, že dochází k zásahu do funkce označení původu této ochranné známky. Stejně tak platí, že jestliže inzerce, třebaže nenavozuje dojem existence hospodářského propojení, zůstane ohledně původu dotčených výrobků nebo služeb tak neurčitá, že běžně informovaný a přiměřeně pozorný uživatel internetu není s to na základě reklamního odkazu a k němu připojeného obchodního sdělení zjistit, zda je inzerent třetí osobou ve vztahu k majiteli ochranné známky, či naopak je s ním hospodářsky propojen, je třeba dospět k závěru, že dochází k zásahu do uvedené funkce ochranné známky. Podle názoru odvolacího soudu z obsahu inzerce, jak shora popsán (na rozdíl od případu řešeného v řízení, o němž Nejvyšší soud ČR rozhodl rozsudkem ze dne 16. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 4931/2017, jehož závěry,*

odrážející konkrétní skutková zjištění, se zde proto zčásti neuplatní), průměrný uživatel internetu (běžně informovaný a přiměřeně pozorný) jednoznačně sezná, že zde nejde o nabídku žalobce b/ (označené jako Nutribullet, nabízené na stránkách delimano.cz či topshop.cz), ale o nabídku třetí osoby, nijak neprovázané se žalobcem: webové stránky žalovaného www.tvproducts/nutrimax a uváděná adresa Rybná 669/4, Praha, spolu s odchylným označením zboží Nutrimax (Pro 900W, Ultrapro, Pro 600W) toto vylučují. Uvedené znění inzerátu žalovaného je dostatečně jasné, určité a tedy (ve smyslu bodu 53 rozsudku C-323/09 Interflora) postačující k tomu, aby běžně informovaný a přiměřeně pozorný uživatel internetu, který zadal vyhledávaný výraz Nutribullet do vyhledávače, mohl seznat, že nabízený výrobek nepochází od společností žalobců a je mu v reklamě třetí osoby nabízen jako alternativa k výrobku žalobce b/.

Co se týče reklamní funkce ochranné známky, jak SD EU opakovaně dovodil, užívání označení totožného s ochrannou známkou jiné osoby v rámci služby optimalizace pro vyhledávače, jako je služba „AdWords“ (totožná se službou Sklik portálu Seznam), nezasahuje do této funkce ochranné známky (výše uvedené rozsudky Google France a Google, bod 98, jakož i BergSpechte, bod 33). Ohledně investiční funkce ochranné známky (srovnej body 61 a 62 rozsudku C-323/09 Interflora) posouzení zásahu souvisí s tím, zda užívání označení totožného s ochrannou známkou Nutribullet žalovaným (nikoli v textu reklamního inzerátu, ale skrytě jako klíčového slova) ohrožuje získání a udržení dobré pověsti žalobců (jež se vytváří reklamou i dalšími marketingovými praktikami) a jejich výrobků, která může přilákat spotřebitele a zachovat si jejich přízeň. *Pokud taková třetí osoba, jako je konkurent majitele ochranné známky, užívá označení totožné s touto ochrannou známkou pro výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro něž je tato ochranná známka zapsána, a toto užívání brání podstatným způsobem tomu, aby uvedený majitel používal svou ochrannou známku k získání či udržení dobré pověsti, která umožňuje přilákat spotřebitele a zachovat si jeho přízeň, je třeba mít za to, že toto užívání zasahuje do investiční funkce ochranné známky* (bod 62 cit. rozsudku). I ohledně posouzení zachování této funkce ochranné známky odvolací soud dospěl k závěru, že znění reklamního inzerátu žalovaného, jež vylučuje spojitost se žalobci a jeho produkcí, nijak neomezuje žalobce v užívání ochranné známky Nutribullet, neohrožuje

a neomezuje žalobce ve vytváření jejich dobré pověsti prostřednictvím uvedené ochranné známky.

Byť nebylo prokazováno, že v případě ochranné známky NUTRIBULLET jde o ochrannou známku s dobrým jménem, odvolací soud z jím učiněných zjištění dospěl k závěru, že ani v takovém případě nelze považovat inzerci žalovaného za zásah do ochranné známky. Jak uvedl SD EU v rozsudku C-323/09 Interflora, výroku 2/, *majitel ochranné známky, která má dobré jméno, není naopak oprávněn zakázat reklamy zobrazované konkurenty na základě klíčových slov odpovídajících této ochranné známce, které propagují alternativu k výrobkům nebo službám jejího majitele, aniž tyto reklamy nabízejí pouhou napodobeninu výrobků nebo služeb majitele uvedené ochranné známky, vedou k rozmělnění či pošpinění či zasahují do funkcí uvedené ochranné známky*. Inzerce žalovaného a jím nabízený výrobek do způsobilosti ochranné známky – její rozlišovací způsobilosti – nijak nezasahuje. Označení mixéru žalovaného v inzerci je dostatečně odlišné, vylučující těžení z ochranné známky žalobců, a není opodstatněné dovozovat z něho ani vyvolání možnosti zdruhování znění ochranné známky žalobce a/, ani to, že jde o nabídku pouhé napodobeniny. Odvolací soud uzavřel, že žalovaný vyhověl požadavkům, jež judikatura SD EU formulovala k užití klíčových slov v internetových vyhledávacích a podmínkách k omezením, jež tím vzniknou vlastníkům ochranných známek, jež jsou jako klíčová slova konkurenty užívány, a že jeho jednání nenaplnuje podmínky zásahu dle čl. 9 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017, o ochranné známce EU. Žaloba z důvodu zásahu do práv z ochranných známek dle § 4 odst. 1 zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, tak důvodná není.

Pokud pak žalobci tvrdili svůj nárok též jako nárok dle § 2988 o. z., tj. z nekalé soutěže žalovaného, pak – jak dále podrobně odvolací soud rozvedl – pro nesplnění podmínky rozporu jednání s dobrými mravy soutěže – nešlo v případě vytykaného jednání o nekalou soutěž. Vyhověl-li soud prvního stupně žalobě, pak bylo jeho rozhodnutí nesprávné a bylo proto podle § 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř. odvolacím soudem změněno a žaloba byla zamítnuta. ✓

JUDr. Jiří Macek

Setkání k 60. výročí **Institutu průmyslověprávní výchovy**

Zdroj: ÚPV

Ve čtvrtek 31. srpna 2023 se při příležitosti 60. výročí Institutu průmyslověprávní výchovy a jeho specializačního studia v sídle Úřadu průmyslového vlastnictví uskutečnil seminář a setkání jeho současných i bývalých zaměstnanců a učitelů. Datum pro konání této akce bylo skutečně symbolické, neboť právě v tento den byl před 60 lety rozhodnutím tehdejšího Úřadu pro patenty a vynálezy zřízen Podnikový institut při Úřadu pro patenty a vynálezy. Tomuto rozhodnutí předcházela souhlas Ministerstva školství a kultury ze dne 31. ledna 1963. Samotná výuka pak začala 19. září 1963.

Za dobu jeho 60leté existence došlo v Institutu k mnoha změnám. V průběhu let se měnil nejen jeho název a učební osnovy specializačního studia s předměty často poplatnými své době, ale také jeho koncepce a organizační struktura společně s náplní. Při zajišťování výuky se často museli jeho zaměstnanci i učitelé potýkat s řadou překážek. K těm posledním patřil především Covid. Z důvodu nouzového stavu a karanténních opatření jsme se nemohli scházet a vyučovat. Celkem brzy se však díky obětavému nasazení všech učitelů, jejich flexibilitě a kreativě a za využití moderních technologií podařilo přesunout kompletní výuku do virtuálního prostoru.

Z nedávných úspěchů je možné zmínit akreditaci specializačního studia. V létě 2021 se podařilo dojednat s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podmínky pro zařazení závěrečné zkoušky specializačního studia do národní soustavy kvalifikací. V srpnu 2021 byla oficiálně zapsána akreditace Specialista/specialistka v oboru průmyslového vlastnictví, přičemž v únoru 2022 byl Úřad akreditován jako zkušební instituce. Celkem 28 úspěšných absolventů posledních dvou ročníků již tak získalo osvědčení o získání profesní kvalifikace Specialista/specialistka v oboru průmyslového vlastnictví.

Za dobu existence Institutu specializační studium úspěšně ukončilo přes 3 600 studentů, přičemž jeho výuku zajišťovalo více než 200 učitelů. Srpnové setkání bývalých i současných zaměstnanců a učitelů tak bylo jedinečnou a milou příležitostí sejít se po letech i s řadou bývalých kolegů a zavzpomínat především na dobré chvíle, které za dobu svého působení v Institutu zažili. ✓

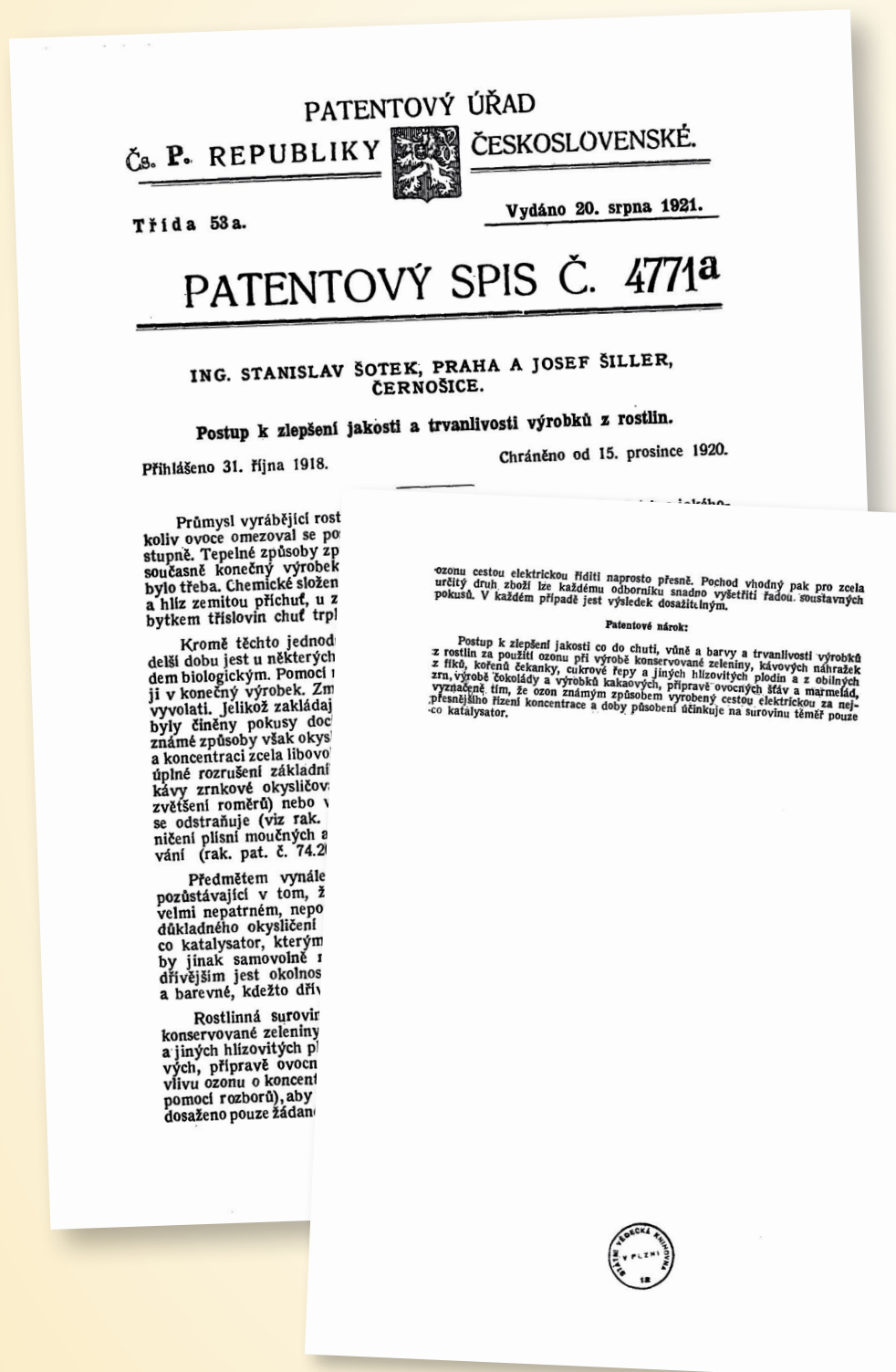
Zdroj: ÚPV

První československá patentová přihláška

Československá patentová přihláška č. 1

První československá patentová přihláška byla podána záhy po vyhlášení samostatné Československé republiky, a to již 31. října 1918 pány Šotkem a Šillerem. Týkala se potravinářství, konkrétně konzervování potravin. Novým postupem měla být prodloužena trvanlivost a kvalita nejen ovoce a zeleniny, ale v podstatě jakýchkoliv rostlinných potravin vyrobených z polních i zahradních plodin. V průběhu procesu konzervace měly být využity do té doby neznámé vlastnosti ozonu, jenž nízkém množství pouze coby katalyzátor, jenž vyvolá v rostlinné hmotě chemické procesy, jenž by samovolně neproběhly. Vzniklé sloučeniny měly mít pozitivní vliv jak na délku uchování potravin, tak na samotnou chuť, vůni a barvu. Vynález byl chráněn od 15. prosince 1920 patentem číslo 4771. ✓

Shrnutí odborných článků

ČESKY

Regina Yusupova: Generativní AI a vybrané otázky autorského práva

Generativní umělá inteligence (generativní AI) mění svět digitálního umění a vyvolává řadu nejasností spojených s autorskými právy uživatelů na obsah generovaný pomocí nástrojů generativní AI a na oprávněnost využití zdrojových dat pro učení umělé inteligence. Rozbor základních technických principů fungování generativní AI na příkladu neuronové sítě Midjourney poukazuje na skutečnost, že míra zapojení uživatelů do tvorby pomocí generativní AI může být odlišná. S otázkou jedinečnosti díla je spojena problematika trénovacích dat, kde často dochází k porušení autorských práv při učení AI. Autorka posuzuje možné zákonné výjimky a znění připravovaného Aktu o umělé inteligenci. S přihlédnutím k tomu, že většina právních systémů ve světě neposkytuje autorskoprávní ochranu dílům vytvořeným pomocí generativní AI, autorka analyzuje vybrané precedenty a soudní judikáty v kontextu adekvátnosti reakce vybraných států na technologický pokrok v oblasti generativní AI.

Klíčová slova: generativní umělá inteligence, digitální umění, Midjourney, autorské právo, trénovací data

Adéla Faladová – Velká novela autorského zákona 2022 (pokračování)

Autorka v pokračování článku z čísla 2/2023 pojednává o rozsáhlé novele autorského zákona z prosince 2022, kterou byly implementovány dvě směrnice EU o autorském právu z roku 2019. V této části popisuje implementaci druhé směrnice EU z roku 2019, která se týká autorskoprávních pravidel souvisejících s vysíláním a přenosy vysílání a dále pojednává o změnách dalších právních předpisů, jež s implementací směrnic souvisejí, jakož i o přijatých poslaneckých pozměňovacích návrzích, které s implementací směrnic nesouvisejí.

Klíčová slova: autorský zákon, novela, implementace, směrnice EU, jednotný digitální trh, vysílání, přenosy vysílání, kolektivní správa, § 23 autorského zákona, ohlašování živých hudebních produkcí

Radka Konderlová – Evropský obranný fond a otázka duševního vlastnictví

Autorka v článku pojednává o pravidlech, která platí pro subjekty zapojené do projektů financovaných z Evropského obranného fondu (EDF), který podporuje rozvoj schopností evropského obranného průmyslu, a uvádí rovněž cíle a priority EDF. Ve vztahu EDF k právům duševního vlastnictví se zaměřuje především na vlastnictví a práva na využívání, která jsou v rámci EDF rozhodujícími aspekty.

Klíčová slova: Evropský obranný fond, EDF, obranný průmysl, strategická autonomie, nařízení, vojenské schopnosti, obranné technologie, licence

Ivan Lukšíček, Šárka Švihálková – Praktická zkušenost s Inovačními vouchery

Autoři v článku popisují vlastní zkušenost s dotačním programem Inovační vouchery – ochrana práv průmyslového vlastnictví – výzva I. Přibližují životní cyklus žádosti o podporu, poukazují na překážky a příležitosti programu a také přinášejí srovnání podpory Inovačními vouchery se SME Fondem od EUIPO, který představuje další možnost získání prostředků na průmyslověprávní ochranu.

Klíčová slova: inovační vouchery, OPTAK, SME Fond EUIPO, podpora SME, dotace, průmyslová práva, ochrana inovací

ENGLISH (SUMMARY OF ARTICLES)

Regina Yusupova – Generative AI and selected copyright issues

Generative Artificial Intelligence (Generative AI) is changing the world of digital art and raises a number of uncertainties related to the copyright of users on content generated by Generative AI tools and the legitimacy of using the source data for AI learning. An analysis of the basic technical principles of how generative AI works, using the example of the Midjourney neural network, highlights the fact that the level of user involvement in generative AI can vary. Related to the issue of uniqueness of the work is the issue of training data, where copyright infringement often occurs in AI learning. The author considers possible legal exceptions and the wording of the forthcoming AI Act. Taking into account that most legal systems in the world do not provide copyright protection for works created by generative AI, the author analyzes selected precedents and court decisions in the context of the adequacy of the selected countries' response to technological progress in the field of generative AI.

Keywords: Generative Artificial Intelligence, digital art, Midjourney, copyright, training data

Adéla Faladová: Major amendment to the Copyright act 2022 (part II)

In part II of the article from 2/2023, the author discusses the extensive amendment to the Copyright Act of December 2022, which implemented two EU directives on copyright from 2019. In this part, the author describes the implementation of the second EU directive from 2019, which concerns copyright rules related to broadcasting and transmissions of broadcasts, and further she discusses changes to other legislation related to the implementation of the directives, as well as adopted parliamentary amendments unrelating to the implementation of the directives.

Keywords: Copyright Act, amendment, implementation, EU Directive, Digital Single Market, broadcasting, transmissions of broadcasts, collective management, Section 23 of the Copyright Act, reporting of live music productions

Radka Konderlová – European Defence Fund and the issue of intellectual property

In the article, the author discusses the rules that apply to entities involved in projects financed by the European Defence Fund (EDF), which supports the development of capabilities of the European defence industry, she mentions the objectives and priorities of the EDF as well. In EDF's relation to intellectual property rights, the author focuses in particular on ownership and rights of use, which are crucial aspects within the EDF.

Keywords: European Defence Fund, EDF, defence industry, strategic autonomy, regulation, military capabilities, defence technologies, licensing

Ivan Lukšíček, Šárka Švihálková – Practical experience with Innovation Vouchers

In the article, the authors describe their own experience with the Innovation Vouchers – Industrial Property Rights Protection – Call I. They describe the life cycle of an application for support, point out the obstacles and opportunities of the program, and compare the Innovation Vouchers support with the SME Fund from EUIPO, which represents another option for obtaining funds for industrial property protection.

Keywords: innovation vouchers, OPTAK, SME Fund EUIPO, SME support, grants, industrial rights, innovation protection

Pokyny pro autory

Časopis Duševní vlastnictví zveřejňuje články týkající se především průmyslového a jiného duševního vlastnictví.

Za věcný obsah příspěvků odpovídá autor a jeho názory se nemusí ztotožňovat s názory vydavatele. Autor dále odpovídá za to, že příspěvek předaný redakci ani jakákoliv jeho část včetně příloh neporušuje práva třetích osob ani žádné předpisy, zejména autorská práva dle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Autorům pro informaci sdělujeme, že Úřad průmyslového vlastnictví poskytl společně s Wolters Kluwer, a.s., a C. H. Beck, s.r.o., a ATLAS consulting, s.r.o. souhlas k zařazení vybraných článků z časopisu Duševní vlastnictví do systémů ASPI, Beck-online a Codexis, a to v celém rozsahu nebo ve zkrácené podobě. Předpokladem k zařazení článku do těchto systémů je souhlas autora vyjádřený prostřednictvím e-mailu.

Textové části rukopisu zpracované v českém jazyce s diakritikou zasílejte redakci elektronicky na e-mailovou adresu redakce@upv.gov.cz ve formátech RTF, DOC, DOCX (tj. vytvořené editorem MS WORD). Text neformátujte ani nijak graficky neupravujte, neboť grafická úprava bude provedena jednotně. Nepoužívejte funkci dělení slov – text se při zlomu nakonec rozdělí úplně jinak. Tučné písmo, kurzíva či podtržení v textu budou zachovány. K textu článku přiložte klíčová slova a resumé v češtině (cca 600 znaků). Resumé zahrnuje název článku, jméno autora a výstižnou charakteristiku obsahu článku.

Články by měly splňovat požadavky na odborné publikace, tzn., že by měly být mj. i vhodně strukturovány. Poznámkový aparát k textu (tj. především odkazy na citované zdroje nebo vysvětlení či komentáře) uvádějte pod čarou pomocí funkce Vložit poznámku pod čarou (MS WORD). Každá poznámka začíná velkým písmenem a končí tečkou. Na konec textu uveďte seznam použitých pramenů a literatury (nečíslovaný a v abecedním pořadí). Pro citace a bibliografické záznamy používejte ČSN ISO 690:2011.

Obrazové přílohy, tabulky a grafy nekládejte přímo do textu. Připojte je ke zprávě jako samostatnou přílohu ve formátech JPG (JPEG), PNG nebo PDF s uvedením zdroje. V textu označte

místo, kam zamýšlíte tyto přílohy vložit. Uvádějte u nich zdroje a obsahový popis.

Redakce si vyhrazuje právo na jazykové a technické úpravy textů. Došlé příspěvky, kromě krátkých informací a oznámení, podléhají posouzení, které provádějí členové redakční rady časopisu. Členové redakční rady samostatně posuzují, zda příspěvky spadají do oblasti průmyslového či jiného duševního vlastnictví a splňují základní požadavky kladené na odborný text. Mohou autorovi doporučit provedení jazykových, formálních i obsahových úprav. Na základě vyjádření připomínek a po jejich projednání na redakční radě připraví redakce ze schválených příspěvků příslušné číslo časopisu do tisku. Konečné rozhodnutí o přijetí, či zamítnutí příspěvků činí ve všech případech redakční rada. Po zalomení a přípravě textu do tisku má autor právo na provedení autorské korektury.

Recenzované články

Článek je též možné publikovat jako recenzovaný. Takový článek musí splňovat standardní parametry a náležitosti vědecké práce – musí obsahovat Úvod jako samostatnou část textu, v němž autor vymezí cíl stati, popř. i výzkumné otázky a metody, jimiž stať zpracoval. V textu článku musí řádně citovat z odborné literatury, popř. i judikatury a právních předpisů. Závěr musí tvořit samostatnou část textu, v níž shrne dosažené nové poznatky. Recenzovaný článek povinně podléhá oboustranně (z hlediska recenzentů i autora) anonymnímu recenznímu řízení dvou nezávislých recenzentů. S recenzemi je autor redaktorem následně seznámen a pokud obsahují výzvy recenzenta k nutným úpravám, autor je co nejdříve zapracuje. Jde-li pouze o doporučení recenzenta, autor je svázán. Následně proběhne posouzení obou recenzí i autorem upraveného textu článku, popř. jeho vyjádření k recenzím, členy redakční rady. Na základě vyjádření posuzovatelů je po jednání redakční rady autorovi sděleno, zda je text přijat ke zveřejnění jako článek recenzovaný. Konečné rozhodnutí o přijetí, úpravě či zamítnutí recenzovaného článku činí ve všech případech redakční rada.

Časopis vychází čtvrtletně, 15. den v měsících březen, červen, září a prosinec. Uzávěrka čísla je vždy 1. den předchozího měsíce, tj. 1. února, 1. května, 1. srpna a 1. listopadu. V případě zájmu autora o publikování recenzovaného článku je uzávěrka vždy o dva měsíce dřív. Články uveřejněné v časopise jsou honorovány.

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Ročník 1 DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

3/2023

Publikované články a názory autorů
nemusí vyjadřovat odborný názor vydavatele
a redakční rady.

Úřad průmyslového vlastnictví
Antonína Čermáka 2a
160 68 Praha 6-Bubeneč

ÚŘAD
PRŮMYSLVÉHO
VLASTNICTVÍ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

vydává Úřad průmyslového vlastnictví,
Antonína Čermáka 2a, 160 68 Praha 6-Bubeneč,
IČ 48135097, tel. 220 383 111, e-mail: redakce@upv.gov.cz.

Redakční uzávěrka do 1. dne měsíců února, května, srpna a listopadu.

Vychází 4x ročně, cena jednoho výtisku 54 Kč.
Roční předplatné 216 Kč + poštovné.

Rozšiřuje a objednávký, včetně zahraničních,
přijímá Úřad průmyslového vlastnictví,
odbor patentových informací,
Antonína Čermáka 2a, 160 68 Praha 6-Bubeneč,
e-mail: imrazkova@upv.gov.cz.

Design: Impax, s.r.o.

Foto titulní strana a záhlaví rubrik: Úřad průmyslového vlastnictví.

Tiskne: Tiskárna Knopp s.r.o., U Lípy 926,
Nové Město nad Metují.

Evidováno pod č. MK ČR E 24435
ISSN 2788-2551 (Print)
ISSN 2788-256X (On-line)

ŘÍDÍ REDAKČNÍ RADA

Předseda: Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D.

Místopředseda: JUDr. David Karabec, MPA, LL.M.

Členové:

prof. JUDr. Martin Boháček, CSc.

Ing. Roman Buček

JUDr. Karel Čermák, Ph.D., LL.M.

Mgr. Miroslav Černý, Ph.D.

JUDr. Adéla Faladová

Mgr. Daniel Feranc, Ph.D.

Mgr. Vendula Haltuřová

JUDr. Michal Havlík

Mgr. Eva Hazuchová

Mgr. Hana Churáčková, Ph.D.

Ing. Radka Konderlová, MBA

Ing. Martina Kotyková, Ph.D.

Ing. Bc. Ivan Lukšiček

JUDr. Jiří Macek

kpt. Ing. Kristýna Richterová

Mgr. Lukáš Zmeškal

Redakce: Mgr. Hana Churáčková, Ph.D.

Mgr. Vendula Haltuřová

Mgr. Eva Hazuchová